

S A N V A I T I N I S L A I K R A S Z T I S .

Nr. 26

BROOKLYN, N. Y., 26 d. Birželio (June) 1902 M.
ENTERED AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., AS SECOND-CLASS MATTER, MARCH 11 -1901.

Metas II

Atsiszaukimas

į guodotinus lietuvius, prigulinczius prie Susiv. Lietuvių Rymo Katalikų.

Brangus Broliai!

Užkviestas ant Susiv. Lietuvių Rymo Katalikų per Delegatus XVII. Seimo, atlikto 28 dieną Gegužio, apsiėmiau patarnauti Jums šį metą. Atsillepdamas į Jūsų Delegatus ant seimo užbaigimo, dėkavojau už suteiktą man garbę, žadėjau dirbti naudai ir pakėlimui tos mūsų garbingos organizacijos kiek man mano pajiegos daleis ir meldžiau Delegatų, idant jie manę tam sunikiam darbe paremtų. Szendien, szaltai visą dalyką apsvarstęs, aiskiai matau, juog gerai padariau visus Delegatus pagalbon užkviestas, nes vienas žmogus, kad jis ir drucziausias butų, kad jis ir smarkiausiai dirbtų, niekados neuveiks tokio darbo, kurį vien suvienytos pajiegos gali nuveikti.

Todel gi, kaip uždarydamas Seimą kalbėjau į Delegatus, teip dabar atsiszaukiu į visus Susivienijimo Sqnarius stengkimes, Mieli Broliai, laike szio meto bėgio, kiekvienas prikalbinti į Susivienijimą nors povie-ną naują sqnarij.

Isz tikro, ar tai sunku prikalbinti vieną isz savo draugų prie mūsų organizacijos? Kiekvienas norintis tą padaryti, be jokios sunkenybės prikalbjs ne vieną, bet kelis. Vienas gali priraszyti savo moterį, antras sunų, trecias dukterį; na ugi savo kumui ar negali to už-

siminti? Pamegikit, Mieli Broliai, o pamatysit, kad jus paklausys jusų draugai ir, noređdami iszsimesti isz draugijos, lieps uzraszyti savo vardą. Gal isz pradžių raivysis, bet pažinę isz prisiraszimo naudą, bus dekingais tiems, kurie juos prie tos organizacijos prikalbino. Meginkim tik, Mieli Broliai, tą daryti, o pamatysim, kaip mums Dievas laimins ir kaip mūsų organizacijos sqnarių skaitlius augs.

Asz jums pasigirsiu, juog jau asz tris sqnarius prikalbinau. Igi jau mūsų organizacijai pajistamą visam Mahanojui cbivatelij Adomą Paulaucką. Juozą Virbicką ir ponią Jakimaviczienę.

Užkvecziu prie darbo visusGuodotinus Sqnarius ir meldžiu man prisijusti prikaltbity per savę ypatų pravardes, o asz garsisju Jus kitiems paveizdan.

Miela man yra pasidalinti su visais mūsų organizacijos sqnariais linksma žinia, kad jau po XVII. Seimo prisiraszė prie Susivienijimo dvi draugystės: 1. Szv. Petro ir Povylo Draugystė isz South Boston, Mass., Czarteris tapo iszsiqstas 4 dieną Birželio ant rankų darytas prie szio prezidenta Mikalausko.

2. Szv. Juozapo Draugystė isz South Fork, Pa. Czarteris tapo iszsiqstas 19 dieną Birželio ant rankų p. Prano Tamossaiczio, draugystės sekretoriaus.

Linksma ziurėti, kaip mūsų broliai glaudžiasi prie Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Dievas, Broliai, po mūsų puse!

Teipgi praneszu visiem guodojamiem sqnariam, kad paveikslai liudijanti juog kokia ypata priguli prie Susivienijimo,

pavesti yra malevoti artistai - matoriui p. P. Bagaonui, lietuviszkam bajorui, baigusiam mokslą Peterburgo Dailos Akademijoje su auksiniu medaliu.

Paveikslai tie bus grauzas. Isz virszaus bus paveikslas szv. Marijos Panos, Auszros Vartų Vilniuje, o isz szalies bus paveikslai szv. Kazimiero Didzio Lietuvos Kunigaikszcio ir szv. Jurgio, mūsų Tėvynės patrono. Kada paveikslai bus gatavi, kiekvienas sqnaris aptures po vieną už dyką.

Pakvitavonių knygelės jau padirbtos. Sekretorius jas siuntineja į kiekvieną kuopą. Koznas sanaris tegul reikalauja, idant mokant bertaininę mokestį, kuopos sekretorius įtrauktų ją į tais knygetes.

Velyju visiems Broliams Lietuviams Katalikams viso labo ir pasilieku Su guodone Kun. S. P a u t i e n i u s, Prezidentas.

Malda.

Žmogų du balsai atsiszaukia: balsas aniuolo ir balsas szetono. Balsas aniuolo — tai malda; balsas szetono — griekas.

Kas nesimeldžia, elgiasi kaipo kurtis knisdams žemę, idant užsikasti tamsybėj.

Kas nesimeldžia, tas tik mislina apie liglaikinius daiktus.

Kad dangų pertrauktų nors ant maziausios valandeles garbinti Dievą, tuomet jau dangaus nebūtų.

Malda yra atgaivinanti rasa; vienok tik tas prijauczia tą rasą, kuris su nesutepta szirdžia meldžiasi.

EDGARAS

— arba —

Nuo ateizmo prie pilnos Teisybės.

Parasė pagal L. Hammersteina Kun. Dr. M. Juodytius.

(Tęsa.)

Matai dabar, mielas prieteliau, vieną iš svarbiausių paveldų, su kokia aklybe protestonai, kaip užkeikti, sukasi apskirtyje savo ypatyškų pažiūrų: jie greičiau išsizada savo sveiko proto, ne kaip katalikystei teisybę pripažįsta!

Nel Atverk savo akis! Pirmiaus bepusiškai pervartok mokslą katalikiškos Bažnyčios iki paskutiniam lapui! Kadą ką neteisingo, ką nekrikščioniško, kadą kokį prieštaravimą jos moksle rasi, tadą spręsk apie visą katalikystę, o su jaje drauge logišku būdu ir apie visą krikščionybę; ant to turi tiesą! Saugokis vienok, idant į katalikišką Bažnyčią nesutrupintum savo ginklo, beješkodamas jį, pagal paprastą protestonų būdą, viduramžinės baidyklos pilnos visokių burtų, pakol jos pirmiaus iki dugni neištrysi.

Tuo laik, laukdamas nuo tavęs tolesnių užmetinėjimų, pasilieku, kaip visados, tavo tikru prieteliu: Tėvas H.

4. BIBLIJA, PADAVIMAS IR MOKSLO URĖDAS.

(1. Laiškas Edgaro.)

Guodotinas Tėve! Jūsų paskutinis laiškas tuteikė man apščią medėgą del apmislėjimo. Aš Jum nekartą pirminiu, kokią įsai, sujungime su kitais Jūs raščiau, veikmė padarė mano dvasioje. Aš teip sau tariau: Kadgi katalikiškas mokslas buvo visados ir yra liuosas nuo klaidų tikėjimo dalykuose, — tadą reformatoriai neturėjo tiesos nuo jo atsiskirti, tadą aš privalau tą atsiskyrimą nupeikti ir paniekinti, o tai savo darbais — gryždamas prie senoviškos Bažnyčios. Svarbiausiu punktu del manęs yra: Ar katalikiška Bažnyčia priverčia savo sąnarius priimti kokias nors klaidas? — Idant šitą punktą aiškiau perstatyt, paduosiu Jumis visą cilę savo abejonų, kaip Jūs jas išrišti. Firmutinis yra sekantis dalykas: Katalikiška Bažnyčia anksčiau, arba nors drauge su žodžiu Dievo pastatė padavimą ir savo mokslą. Tas yra netiesa, ir tame guli jos nusikreipimas nuo grynos krikščionybės. Ką turit ant to atsakyti?

(2. Atsakimas Tėvo.)

Pavelyk man, idant aš tau išguldyčiau, kaip pagal katalikišką mokslą šitie trjs daiktai: Raštas Šv., padavimas ir mokslo urėdas viens pne kita tinka. Tą padarius, tavo užmetimas pats per savę nupuola.

Raštas Šv. ir padavimas, pagal katalikišką mokslą, tveria tą, ką mes vadiname Šaltiniu tikėjimo: nes iš jų mes semem musų tikėjimą. Bažnyčios-gi mokslo urėdas tveria regulą arba tiesas tikėjimo (regula fidei), kurios mus valdo, idant gerai semtume, teisingai, idant nelaikytume už mokslą Rašta Šv. arba padavimo, kas juomi neyra ištikro.

1. Pirmiausai prisizūrėkim šaltinui tikėjimo, taigi Raštui Šv. ir padavimui. Prie Rašto Šv. priguli žinomos tau knygos Seno ir Naujo Instatymo; prie padavimo arba tradicijos priguli visi tie dokumentai, iš kurių mokslą Jėzus Kristus, ypač įtapą dieviško apreiškimo išprasti galim, kaipo tai: raštai Tėvų Bažnyčios bažnytinės ceremonijos (pav. krikštijimas

kidikių), abrozai katakombose, — vienu žodžiu, viskas, kas suteikia paaiškinimą dieviško apreiškimo.

Pastaciūs dalykus tokioj šviesoj, tiesiog pasakau tau, kad pas mus katalikus Raštas Šv. daug didesnėj yra paguodonėj, negu raštai Barnabo, Palykarpo, Ignacijušo arba kitų tėvų Bažnyčios: nes Raštas Šv. yra tiesiog žodis Dievo, o anie raštai tėvų Bažnyčios juomi neyra, norint ir juose randasi žodis Dievo, t.y. mokslas Išganytojaus musų. Delto Bažnyčia aštriai draudžia vartojimą Rašto Šv. del svietiškių mišnių, o del pagerinimo žmonių tankiai jį vartoja. Ir teip: brevijorius, iš kurio kunigai ir zokoninkai meldžiasi, didesnėj dalij susideda iš vietų, išimty iš Rašto Šv.; lygiai ir liturgija Mišių šv.; labiausiai-gi atiduoda didelę paguodonę Evangelijai: laike iškilmingų Mišių dijakonas rukina ją kodylu, giedant ją, visi žmonės atsioja, o ant pabaigos kunigas bučiuoja knyga, iš kurios ji buvo giedota. Ir apart dievmaldystės Raštas Šv. pas mus katalikus randasi tankiam vartojime. Del teologo jis yra svarbiausiu šaltiniu jo mokslo; o ir pas prastus katalikiškus žmones tankiai jį galima užtikti. Tą liudyja daugybė išdavimų Rašto Šv., išversto į visokias kalbas civilizuoitų tautų. Tarp jų gal labiausiai prasplatinus Biblija Alioli, apžiuėta abrotom daugumo vyskupų, trumpais paaiškinimais ir gražias abrozeliais. 1) Kas link įtapos Rašto Šv. tai norėčiau su tavim kirst iš laizybų ir ištyrt, kad katalikiška liaudė geriau su jaje yra apsipazinus, negu protestoniskia, lygiose išlygose. Vienok neturi mislyt, kad tą didelę paguodonę Rašto Šv. ir jo prasplatinimą tarp mūsų katalikų pirmiausiai sukėlė protestantizmas. Nel Ką pirmiaus pasakiau apie vartojimą Rašto Šv. liturgijoj, tai tas maziausiai tukstančių metų yra senesnis už protestantizmą; ir didelis jo prasplatinimas tarpu prastų žmonių prasidėjo tuojaus po išradimui spaudos, dar prieš pasirodymą Luterio. Tik vienoj Vokietijoj jau buvo prieš Luterį maziausiai 19 išdavimų Rašto Šv. Kalnenų dijalekte (hochdeutsch), 5 žemaičių (niederdeutsch) ir 98 lotyniškam liečiuvije. Ar ir praėjusiam šimtmetyje į teip trumpą laiką ir tai tarpu protestonų pasirodė tiek išdavimų, labai apie tai abejonu. Metuose 1493 Sebastijonas Brandt savo knygeleje „Kvailio laivas“ rašo: „Jau dabar visa žemė pilna yra šventrašių“. Iš to gali matyti, ką reikia manyti apie teip prasplatinusių protestonų nuomonę, kad „tik Luteris nukėlė Bibliją nuo lentynos“.

Teisybė — Bažnyčia tankiai uždrausdavo skaityt Raštą Šv. nepatvirtintuose vertimuose; bet tas nepaėjo iš stokos guodonės arba meilės del jojo, priešingai — delto, idant apsaugot jį nuo blogo vartojimo, labiausiai, kad Delto Puritonai Anglijoj, o atkartotojai krikšto Vokietijoj pradėjo platint savo vertimus, arba be atsakančio supratimo sutaisytus, arba tyčiom sudarkytus. Juk ir pats Raštas Šv. apie savę kalba, ypač apie gromatas šv. Pauliaus, kad „jose yra nekurię daiktai sunkūs ant išmanymo, kuriuos nemokyti ir nenustabdyti perverčia, kaipo ir kitus raštus, ant savo pačių papulpius“. 2)

Labai taikiai rašo tame dalyke mokytas arcivyskupas Westminsterio kardinolas Wiseman: „Raštas Šv. tapo protestonų įtrauktas į purvą žmoniškų juokavimų, pagaidimų ir paikumo. Šventas, augštas, guodotinas Žodis Dievo, apie kurį šventieje savo mazuose kambareliuose per daugelį metų pilni neišpasakyto džiaugsmo, bet drauge ir gilios baimės, apmislislo, kuri mokyti, išlyškę nuo savo naktinių studijų, gražias išaiškinimais (komentarjais) kaipo vainiku apipyne,

1) Musų kalboj dar to nėra. Duok Dieva, kad, kurie ant to daruonau, laimingai ir greitai pabalgtų savo darbą. Bažnyčia draudžia skaityti tik sudarkytas heretikiškas biblijas; priešingai-gi katalikiškus jų išdavimus su paaiškinimais nori matyti keuo labiausiai prasplatinusių tarp vietu katalikų.

2) Iš Petr, 3, 16.

kur sidabriniai balsai panelių ir druti balsai zokyninkų tykumoje nakties giedoję, idant joks žemiškas trūkšmas jų maldos nepertrauktų, — tas darbas pačios Dvasios Dievo, lygšiol uždarytas šimtmčiuose, kuriuose jis viens gyveno, tas išdas dvasiško medaus, surinktas iš tukstančių kvietkelių visokios saldybės ir kvapnsnės, tas žemičgus neprilyginamas vertės, kurisai nesuskaitytuose paveikluose atmuša vis kitokį ir vis tą patį abrozą Dievo, teip Jo galybė, kaip Jo gėrybė, teip Jo mylybė, kaip Jo meilė, teip Jo vienybė, kaip Jo Traicėj, teip Jo dangių, kaip ant Jo žemės, teip ant Sinai, kaip ant Golgotos, — tas augščiausias, didžiausias ir dieviškiausias iš visų nesakramentališkų daiktų, be skyriaus ir be jokios paguodnos lengvamisliskai tapo paduotas į visų rankas. Moksleinės vaikas vartoja jį, kaip skaitymo knygą, prižiuretojas kalejimo siuoncia jį prasiakalteliam, girtuoklis neša jį į pawnshopę, kvailys ima iš jo sau citacijas, paleistuvis savo plivovnes, fanatikas — išteisinimā savo pikty darbų, piktatodziaivimū ir keiksmų. Nes jis turi patekt į visų rankas: nuo Chiničio iki Indijonijū, nuo Laplandiečio iki Bušmanū, nuo vaiko iki prazilusiam seniui, nuo vėplojančio ukininiko iki puikiausiai moterei".¹⁾ Jeigu tau kartais šitas katalikiškas nusprendimas apie jįs protestonišką vartojimą Biblijos išrodytu per aštrus, tai aš tau privesiu lygų nusprendimą iš jįs pačių protestoniškos pusės. Evangelikiškas bažnytinis laikraštis taip rašo: „Juk niekas nenorės tvirtint, kad Biblija parašyta del mažų vaikų... Kaipgi tadą gal bažnyčia (laikraštis turi čionai ant mislies protestonišką bažnyčią) teip tą šventą knygą pažemint ir ramiai žiurēt ant jos vartojimo tame, delko jį matomai neyra parašyta?..... Jeigu Biblijos prasiplinimas teip daug palaiminimo atneštė, tą galima ištyrti..... Eina apie tai, kokiam laike augščiau stovėjo krikščioniškas morališkumas: ar senovės laikuose, kadą tarp žmonių žinomos buvo tiktai perikopos ir postillės (trumpi Evangelijū išaiškinimai), drauge su katekizmu ir kantičkom, — ar dabar, kadą Biblija teip yra prasiplatinus? Ir sektos paeina iš to, kad kiekvienu atmeta bažnytinį regulą tikėjimo ir koznas jų uždetojas su Biblija rankoj mokina iš jos visokių klaidų".²⁾ Katalikiškiau juk nė vienas katalikas negalėjo pasakyti! Jeigu tikrai, „Evangelikiškas“ bažnytinis laikraštis pasakytū mums norētū, kurį regulą tikėjimo Bažnyčioje turi tiesą prie autoriteto, kadą pats protestantizmas susivėrē del atmetimo tikros regulos tikėjimo, Bažnyčios mokslo urėdō ir jo sutaisyto vieros išpažinimo?

Ale palikim tai! Tikiuosi, kad utteiktinai darodžiau tau, kad mes katalikai, pastatydami geradėjančią rubėziją vartojimū Rašto Šv., per tai mažiausiai jo nė niekinam, tiktai tačiaus kur-kas jį augščiau statom už raštus tėvū Bažnyčios, koncilijų arba popiezių. Nes jisai yra tiesiog žodziū Dievo.

Prie to teisingai mes Raštą Šv. ir padavimū ant lygaus laipsnio statom ant tiek, ant kiek tikim ir sekam dievišką apreiškimą, kur tik jį randam, — ar tai Raštē Šv. ar kitokios knygoje. Nes tas yra visiški galimū, kad ir šale Rašto Šv. mokslas Išganytojus ir kitur užsilaiktē. Evangelija Šv. Jono kalba mums: „O yra ir kitų daug daiktų, kuriuos darē Jėzus; kurie, kad po vienu būtu surašyti, tikiuosi, juog ir visas svietas neapimty knygū, kurios butų rašytos“ (Joan 21,25). Kodėl negalėjo Kristus pasakyt ką nors apastalams, pav. apie krikštijimą kudiķiū, apie pirmainymā subatos šventės ant nedelios, kas aiškiai nesiranda Evangelijoj? Ir kodėl tas negalėjo užsiliti nuolatiniam Bažnyčios vartojime, arba raštuose mokytyniū apastalū? Kodėl ant galo nepravolom sektū mokslo ir prsakymū Kristaus, jeigu jie kitokiu keliu iki mūs daėjo?

Bet čionai tai yra punktas, ant kurio užspulsi. Jūs sakot: Tie žmogiški padavimai nė išlaiko kritikos, delto po-

testantai juos atmeta. Aš atkertu: Jeigu jie nė išlaiko kritikos, tadą protestonai nė turi jokio pamato tikēt, kad t. v. keturius Evangelijos tikrai parašytos Mateušo, Morkaus, Lukošiaus ir Jono; o dar mažiaū, — kad josios ir podraugū vaizdas Raštās Šv. yra duotas nuog Dievo ir yra tikru žodziū Dievo. Nes kaip tikrai atmesi visą padavimą, kojį tadą turesi darodymā, kad tie raštai yra teisingi ir kad juos reikiā palaikyti už žodį Dievo? Gal pasakysi: Mano darodymas yra tas, kad autoriatų knygū prigulė prie 12 Apaštalų. Bet iš kur žinai tą, jeigu vel nė iš padavimo, arba iš Rašto Šv. kurio tikrumā tiktai padavimas išrodo? Apart to, tas yra neteisybē, kad visos knygos Naujo Instatymo buvo Apaštalų parašytos: Morkus ir Lukošius nė buvo Apaštalais, tiktai jų mokytiniais, teip gerai, kaip Barnabas arba Palikarpas, kurių raštū vienok nelaiķi už žodį Dievo. — O vel gal, del aplenkimo liudyjimo padavimo, nori iš vidurinės įtalpos tų knygū sprēsti, ar jos yra žodziū Dievo, ar ne? Tadą pavelinik man paklausti tavo sąžinės, ar iš jų vidurinės įtalpos gali traukti tokius darodymus, kaip iš atmetos per jus tragedijos, kad pav. gromata Šv. Jokubo, kuriā Luteris pavadinō „Šiaudiniū laiķū“, arba rekomenduojanti gromata apie Philemonā yra žodziū Dievo, kadą tuometarpu puikios gromatos šv. Ignacijūso juomi neyra. — Arba gal nori daryti skirtumā tarp tikro ir netikro padavimo? Labai gerai! Ir mes katalikai priimam tik tikrus padavimus, o atmetam netikrus. Prie tikro vienok ir tvirto padavimo priguli netikaiti tradicija apie tikrumā Rašto Šv. arba apie daleidimā tūrē krikšto kudiķiū, kā ir jūs drauge su mumis pripažįstat, bet lygiai ir padavimas apie pirmbę Popieziaus, apie čyščijū, apie išpažintį, apie mišias ir apie kitokius mokslo krikščioniško punktus, kuriuos jūs atmetēt, norint ir ant jų naudos teip gerai kalba padavimas, kaip ir ant naudos Rašto Šv. Taigi buko logiškū!

Vieną kartą turėjam aš trumpā pasikalbėjimā su tula ypatā, kuri pirmiaus buvo katalikiška, o paskui, Dievas žino del kokių prieaščių, pristojio tūrē baptistū. Žinoma, parejō kalba ant krikštijimo kudiķiū, kurj jie laiko už priečingā Raštū Šv. Pilna užsiedgimo suško jū: „Aš jį niekā netikiū, kaip tiktai jū tai, kas Raštē Šv. parašyta!“ „Ar teip? — atsakiau šaltai — tai tu tiki, kad Evangelija šv. Mateušo yra žodziū Dievo?“ „Žinoma!“ atsakē man. Tadą paklausiau jos: „O kokioj vietoj Raštē Šv. parašyta, kad Evangelija šv. Mateušo priguli prie to gi Rašto ir yra žodziū Dievo?“ Ant to klausymū negavau jokio atsakymo.

„Aš savo „Atminimuose“ prilyginau padavimā ir Biblijā prie pirmų ir antrų grindų namo. Mes katalikai gyvename ant abiejų: nes jas laikome už drutas. Racionalistai nė ant vienu negyvena: nes jas laiko už pavojingas. O jū protestonai tvirtinat, kad pirmos grindys (padavimas) yra neapgyvenamas, — delto gyvenate tiktai ant antrų grindų (Biblijā); užmirštate vienok apie tai, kad jeigu pirmos grindys, t. y. apatinē dalis namo, grius, tai sugriaus ir viršutines. Dar butų buvę tiek to, jeigu tikintieji protestonai butų galējē išrodyt, kad mano prilyginimas yra netinkantis ir drauge išaiškint, kaip jie, be apsurdo, nepasiremdami ant padavimo gali persitiktinti apie dieviškā pradziā, Rašto Šv. Vietoj tokio paaiškinimā, tai p. profesorius Magdeburgo G. Kaverū iššauke manę j gincā šioķiais išjuokiančiais patmymjimais: „Jis už vienaū laiko valdžiā Rymo dijececcijos su vyriausybe visos Bažnyčios (sic.) Popieziaus pasiuntiniai vedē visus reikalus ant susirinkimo Niccos ir t.t. ir t.t. Tokius grazius padavimus jisai garsina kaipu drubā ir tvirta apatinē namo dalj, kurioje gyvena krikščionybē; ant tų paramū išsi viršutinē dalis, Raštās Šv.; ir jis negal gana išsistebėti mūs protestonų pakumū, kad mes atkertame apatinē dalj (padavimā)“.

(Toliaus bus.)

¹⁾ Wiseman, Vermischte Schriften, Abt. 3
²⁾ Evang. Kirchenszeitung, 1866.

Zinios isz pasvieczio.

Maskolija.

Isz Petrapilės pranesza, juog caro adjutantas ir komendantas gvardijos didis kunigaikštis Konstantinas umai gavo sumaiszimą proto, del tos priezasties tapo pasodintas į kalėjimą. Turbut likosi per carą nuziurėtu, kaipu prigulintis prie sąraszo nihilistų, tokiu budu tapo nustumtas nuo virszminėtu urėdų ir pasodintas į cypę.

Hirszas Lekert, kurs 18 dieną Gezugės keliais szuviais isz revolverio sužeidė Vilniaus gubernatorių von Vahlą, 10 Birzelio tapo pakartas.

Valdzia vis labjaus spaudzia Finlandiecius, kurie negaledami paneszt visiems zinomo maskoliszko jungo, szimtais apleidzia savo tėvynę ir vaziuoja į kitas szalis, daugiausiai į Ameriką.

Iszpanija.

Nekuriose provincijose Iszpanijos vieszpatauja dideli socialiszki sumiszimai, ypatingai Barcelonijoj. Valdzia nori apszaukti karės padėjimą.

Bulgarija.

Eina paskalos, kad kunigaikstyzstė Bulgarija be abejo pavirs į karalystę, kadangi kunigaikštis Bulgarijos, Ferdinandas, ne labai senai laike aplankimo Peterburgo, nuo caro apturėjo orderį szv. Andriejaus, kuris dovanojasi abelnai tik vieniems karaliams. Pertad reikia tikėtis, kad Ferdinandas neilgai trukus apszauks savę karalium, nes maskolius davė ant to pavelyjimą.

Aprika.

Boerai dar vis sudinėja ginklus anglams. Iki sziam laikui sudėta ginklų arti 17 tukstanczių. Du tukstancziai gyventojų, kurie kariavo priesiai boerus, likosi iszginkluotais. Angliszka valdzia juos gerai apdovanojo ir isziuntė į vietas jų pirmesnio gyvenimo.

Pajieszkojimas.

Asz Zinkeviczenė pajieszkau mano seserės Justinos Grumulaitienės arba jos vyro Juozo, gyvenanczių rodos Chicagoje. — Jei kas jų adrisą zinotų, praszau buti teip malonu neatsisakyti paduoti ji man ant sekanczio adriso:

London, 24, Kossuth Blds.,
Boundary str., Shoreditch.

Isz visur.

Londonas. Karalius Edvardas truputį parszalo ir įgavo drugi. Pagal liudyjimų gidytojų liga greit praslinks.

Sicilija, 11. Birzelio. 15 dieną szio mėnesio buvo dideli drebejimai žemės. Gyventojus miesto Sirakuza apėmė didelė baimė.

Berlinas. Nekoksai F. Baum paraszė knygą po antgalviu: „Juoda Amerika.“ Toje knygoje jisai iszrodo apie nemoralizskumą Amerikos gyventojų, ypacz miestuose: New York'e, Chicagoj, New Orleans ir San Francisco. Apraszo apie neteisingus sudus ir policiją. Pagaliaus tvirtina, juog jokioj szalyj nemoralizskumas ne yra teip prasiplatinęs, kaipu Suvienytose Valstijose.

Varszavas. Pasibaigė procesas pulkauninko Grimmo. Likosi apkaltintu už iszdavimą Vokietijai plianų ir apsudytu ant 12 metų į sunkius darbus.

Drezdenas, 20 Birzelio. Karalius Saksonijos Albertas vakar 8 val. vakare numirė. Gimęs 1828 mete. Apėmė sostą po savo tėvui Jonui 1873 m.

Lucca. Razbaininkas Musolino įneszė praszymą karaliui del sumažinimo bausmės.

Peterburgas. Nuzudytas ministeris Sipiaginas ministeriu vidurinių dalykų buvo du metu ir puse ir bėgį to laiko isziuntė į Siberiją 60,000 ypatų. Jo ipėdinis von Plėwe pasirodė daug minksztesniu. Jis rupinas visiems prasiakalteliams Siberijoje iszmetl pas carą pagrizimą į savo tėvynę.

Isz visų krasztų Europos pareina zinios apie szaltą vasarą. Prancuzijoj, Belgijoj, Austrijoj ir Vokietijoj tankios ir didelės vetros daug blėdies pridirbo.

Nekuriose provincijose pietinės Aprikos žemė apdenyta sniegu ir ledais. Tukstancziai avių ganyklose suszalo. Vetros telegrapų stulpus iszsvartė, o dratai guli sniege.

Peterburgas, 14 Birzelio. Siberijoj badas vis labjaus didinasi. I Irkucką kaskart vis didesniais buriais žmonės pribuna, iszalke, apdriske. Nak-

voja ant grino lauko, už miesto, nės jau miestas tokiai daugybei negali isztesėti nė valgio, nė namų prieglaudos. Vakarinėj, sziaurinėj ir vidurinėj Maskolijoje žada szį metą buti vaisingas metas, prieszingai-gi szalyj užkaukazo vieszpatauja dideli karszciai ir szaranczia isznaikino beveik visus sėjimus.

St. Vincent. Edmund O. Hovej isz New Yorko moksliszko muzėjaus ir George C. Curtis isz Harvard univerzitetu 9 dieną szio mėnesio mėgino isz rytinės szalies užeit ant kalno Soufriere. Ant pusės mylios gerai galėjo girdėti, kaip kraterij oszė ir virė vanduo, isz kurio garas pakildavo kamuoliais į padanges. Krateris, kurs 1812 metuose iszmetinejo ugnį, sziądien jau užszalęs. Vulkanas Soufriere neiszmeta lavos, kaip kad Vezuvius arba kitai, bet tik karsztą garą, pelenus ir szaltus didelius akmenis.

San Francisco. Majoras L. W. T. Waller pagrįžęs nuo Pilipinų prisipazino, juog sala Samar paversta į „dulkszancią pustynę“, todėl kad gyventojai su paimtais į nelaisvę amerikonziskais kareiviais, teippat ir su sužeistais apsieidavo barbariszka. Isz tos priezasties tik viens majoras Waller su savo gauja kareivių iszszudęs daugiau kaip 500 gyventojų be jokios mielaszirdystės ant jų.

Isz Amerikos.

Sudegė garbarna.

Philadelphijoj sudėta iszdirbtuvė skurų firmos H. M. Rosenblatt & Co. Blėdies padaryta ant 165,000 dol. Žmonės gelbėjosi szokdami per langus ant isztaisytų apaczioje tinklų. 12 ypatų likosi sužeistų.

Jauna moterė pavojingai suzeista.

Indianapolis, Ind. 30 metų mazinistas Andrew Deiss perpjovė su peiliu gerklę savo 16 metų moterei, su kuria tik ką buvo apsivedęs. Po tam nusidavimui Andrew iszgėrė karboliaus ir numirė. Moteriszke nors dar gyva, bet mirtinai suzeista.

Koks gyvenimas, tokia ir smertis.

Plymouth'e 16 dieną Birzelio pasiskando Juozas Gudaitis, gerai zinomas szitate mieste lietuvis. J. Gudaitis

gyveno Plymouth'e apie 15 metų. Mokejio raszyti, skaityti, kalbėjo gana gerai angliskžkai, lenkiskžkai, lietuviskžkai ir del to turėjo jau nuo keleto metų gana gerą užsiėmimą ir pusetinį uždarbį prie „Johns Company“ krautuvės. Ale kas isz to, kad a. a. Gudaitis nemokėjo pats savę susivaldyti, prisidavė prie bedievių draugystės ir pasilikio vienu isz jų karsztesniųjų pasekėjų. Isz to iszėjo, kad pasilikęs bedieviu pradėjo gerti. Nuo gėrimo igavo ligą girtuoklystės, teip vadinamąją „baltąją karsztligę“. Ir isz to viso iszėjo tas, kad geri, dori žmonės szalinosi nuo Gudaiczio. Gudaitis buvo visų paniekintas. Norėjo apsviesti. ale jokia mergina už Gudaiczio netekejio, ba Gudaitis net szliubo nenorėjo imti bązniozėje Pagalios jau pasidavę, sutikio buti kataliku, bet merginos jo katalikystei nelabai intikejio ir paskutinę jau tik užpereitoj nedėlioj atsakė. Isz to desperacija. Be to Gudaitis buvo delegatų ant seimo Tautiskozjio Susivienijimo Boston'e. Žmonės szneka, kad ten ant salės ir salionuose gavęs durną galvą. Buk kaip nebuk, be esant bedieviu. Gudaicziai gyvenimas buvo nemielas ir jis pasiskandino. Besiskandindamas drapanas paliko ant kranto ir į kisenių įdėjo rasztelį su savo pravarde, kad žmonės zinoty, kad jis paszkendo. —

Baisi vėtra.

17 Birželio mieste Bloomington, Ill., ir provincijose buvo didelė vėtra, teip vadinamas „uraganas“, kuris daug blėdies gyventojams pridirbo. Viesulas griovė namus, iszvirtė medžius. Telegrafų dratai visi sutraukinti. Kelios deszimtis gyventojų sunkiai sužeisti o vienuolika iki smert užmuszę. Pavirszutiniai apskaito ant 2,000,000 dol. blėdies.

Nuskendo ažere.

Ažere Meudota prie miesto Madison, Wis., 12 dieną szio mėnesio paszkendo G. L. Lohr isz Milwaukee ir Ada Hawley isz Madison'o. Abu lankė universitetą ir greit tikėjosi gauti diplomus. Jaunietjie vakaro laike sėdo ant luotelio pasivazinėti. Nusiryė toli nuo kraszo, iszvirto ir paszkendo. Lohr su Hawley po užbaigimui mokslų turėjo mierį apsviesti. Lavonų dar iki sziam laikui neatrasta. Lohr turėjo 23 metus, o Hawley 22.

Baisi pjūrynė.

Isz Tucson, Ariz., pranesza, juog isz Indijų į czia pargrįzo pulkauninka-

Wm. Christy, prezidentas bankos Phoenix'e, Ariz., kuris pasakoja baisiausias žinias apie barbariską pasielgimą meksikaniskų kareivių su gyventojais isz giminės Yaqui, Indijose. Paskutiniame laike užpuolę ant gyventojų moteris ir vaikus skaitltuje 100 iszpjovė ir apie 80 jų kareivių iszžudė. Lavonai nepalaidoti.

Gyri palaidoti.

Kasykloj St. Paul Spring City, Mo., užgriuvo žemė 7 darbininkus. Jų kunai dar neiszimti.

Vietines Žinios.

16 dieną ant Brooklyno tilto koks nepažinostas 27 metų vyras, vaziuodamas karu, nuo karo nulipo ir krito į vandenį. Lavonas iki sziam laikui neatrastas.

Profesorius Penssylvanijos universiteto Hamilton Herbert atsilankęs į miestą New Yorką apreiszkė, juog mistas stovi ant užgesusio vulkano, kuris savo laikuose buvo didžiausiu už visus kitus vulkanus pasaulėje. Pagal jo teorijos miestui tas pats gali atsitikti, kaip kitados Pompei, Herculanium ir pagaliaus St. Pierre.

Toksai apreiszkimas profesorius gyventojus ant kranto upės Hudson labai nubaugino.

Toliaus jis tvirtina, kad žemė po New Yorku ir upė Hudson kaskart vis labiau gula žemin, persitinkrinti galima isz to, kad užliejimas marių kranto kas metas vis didinasi.

20 dieną szio mėnesio numirė Mare Gustaitienė, 36 metų senumo, palikdama vyrą ir ketvertą vaikų. Gustaicziai pačina isz Suvalkų gubernijos, Gedelių parapijos, Kalninių kaimo.

Pereitos nedėlios vakarą ant Myrtle Avenue uzsidegė elektrikinis streektkaris pilnas žmonių. Szeszios ypotos apdegė sunkiau, o daugelis mažiau.

Daug pinigų

biznieriui ir sziep žmonės gali užsielpnyti, iszmėtydami cirkuliorius ir parduodami vaistus. Nereikia nuo darbo sustrukti. Atsiszaukit

134 East 24 st.

New Yorke.

Isz Penssylvanijos anglekasyklu.

Wilkes Barre, 17 Birž. Duryea szaudyta į specialiszkus policistus pas kasyklas Williami. Straikieriai ginasi, sakydami, juog girti italai szaudę isz priezasties ten jų kokios szventės.

Wilkes Barre. Straikai kietose angleyse, kaip girdėtis, jau kitaip iszrodo. Prezidentas Mitchellis tikisi ne tik greito, bet ir naudingo straių užbaigimo. 12 dieną Birželio pats į reprezentatus pasakė: „Broliai, straiikos kietųjų anglių baigiiasi, esam arti pergalejimo ant savo naudos.“

West Virginijoj kasyklose minksztoj anglių sustraikavo 25,000 darbininkų.

Hazleton, Pa., 16 Birželio. Namas J. Applegate, specialiszko kasyklos Cranberry sargo, likosi sugriautas per eksploziją dinamito. Dinamitas, kaip visi spėja, buvo pritaisytas per straikuojanczius. Kaltininkas dar nesusektas.

Del „Motineles“.

Brolis lietuvis, pravarde J. o n a s K a u n e c k i s, paeinaš isz Kauno gubernijos, Raseinių pavieto, vaziuodamas į Lietuvą paliko ant naudos draugystės „Motinėles“ v a r g o n e l i u s. Budamas Amerikoj, p. Jonas Kauneckis gyveno Wilkes Barre, Pa. Taigi tuos vargonelius, isz vaziuodamas, sudejo Wilkes Barrių mieste pas poną Karbaucką, kur jie ir dabar randasi.

Isz vaziuodamas į Lietuvą, p. J. Kauneckis uzklašė manęs per telefoną. ar draugystė „Motinėles“ primityjo dovana? Asz utikrinau jam, kad draugystė priims tą dovana su dide padekavone ir prasziua, kad jis savo paaukavimą sudety ant raszo. Taigi jis paliko tokį trumpą, bet gražų rasztelį:

„Mojaus 27, 1902 m. Wilkes Barre, Pa. Mieli BroLIAI, Amerikos Lietuviai! Uzstojus straikams, asz paketinau isz vaziuoti į mūsų brangią tėvynę Lietuvą. Isz vaziuodomas noriu padaryti ką nors gero dėl mūsų brolių lietuvių, taigi aukauju ant naudos draugystės „Motinėles“ vargonelius. Tegul pasinaudos isz tos mano aukos biedni studentai, tokszdami apszvietimo ir mokslo. BroLIAI, gelbekime mūsų biednus studentus, kurie su laiku mums

gal atsimokės szimteropai. (Pasiraszė) Jonas Kauneckis.

Doek Dieve, kad atsirastų ir daugiau tokių aukautojų ant naudos draugystės „Motinėleš“. Ba ką aukauja ant „Motinėleš“, aukauja ant Lietuvos apszvietimo ir garbės. Kn. J. Ž.

Nauja Knyga.

Ludvikas Buechner, Speka ir medega.....
Lietuvizkai perguldė d-ras Jonas Žilupas.
Chicago, 1902.

(Taša.)

Trumpai kalbant, kaip materija apskritai, taip ir atomas yra tik tai hipoteza, dalyku tikėjimo — daugiau nieku.

Materializmas tvirtina, kad medega yra amžina. Amžinu yra toks dalykas, kurio negalima apriboti laike, kurs niekaduos jokiū budu nesimaino. Vienok visi kunai, kuriuos galime apimti pajautimais, mainosi, taigi turi laikinę buitybę. Taigi prie jų negalima jokiū budu pritaikinti supratimo amžinasties. Apskritai imant, materializmas tą supratimą turi izbraukti, nes jo teisingumo negalima izrodyti.

Taip tatai pamatinės pažvalgos materializmo iz vienos pusės szlubouoja stoka liogisztkumo, iz antros vertcia mislyti, kad ta „tardamoji (remiantisi ant tyrinėjimų) filiozofija“, atmetanti viską, kas yra neiszrodyta, kas tik jai nepatinka, pati remiasi ant argumentų, apie kurių teisingumą persitiktinti negalima. Trumpai imant, nereikia nė sakyti, kad jeigu pamatai stovi ore, tai ant jų jokie namai negali būti pastatyti.

Eikime toliau, norėdami izrodyti visą pavirszutinumą pažvalgų, ginamų Buechnerio ir jo pasekėjų.

Buechneris pats nekartą matė prieszingumus savo moksle. „Sąlygos tarp kuno ir duszios apskritai yra vienodos — vienok vis gi tiesiog lyginti tuodu stoviu negalima.“ Svarbu yra dalyku, kad tie žodžiai sukelia abejojimus apie visą sistemą materializmo. Pirmuciausiai, medega ir speka yra viena nuo kitos neatskiriamos, paskui negalima lyginti kuno ir duszios. Jeigu tad duszios su kunu, geriau sakant, su protu lyginti negalima, tad duszia turi būti atskiru daiktu, bet tada turi būti nemedegiszka, o jeigu yra tokia — tai ką veikia sistemoje? Kaip galima su tuo visku sutai-

kinti tvirtinimą, kak anatomas, piausty damas sluoagsniais smegenis, piausto į dalis duszią. Ką daryt su tvirtinimu, kad smegenys yra vienatinė spreznina mislijimo, o dvasiszka veikmė yra vientiki funkcija smegenų substancijos? Jei gu taip yra iztiesy, tai duszia yra medegiszka, bet tada duszią ir kuną netik-tai galima lyginti, bet dar laikyti už vienodus daiktus. Vienok neziurint ant to, Buechneris gynė misij, Vogt lygino ją prie iszsiszlapinimo, tvirtindamas, kad inkstai ir kepenos sunkia per savę szlapumą be sąmonės, atskirai nuo augstzsnio nervų įtempimo, ir izsuoda medegą, kurią galima suimti, bet smegenų veikmė be aizskios sąmonės yra negalima ir izsuoda nemedegą, bet spēką. Taigi pasidaro speka be medegos — kas vėl prieszinasi pamatinėms papėdėms sistemos.

Speka yra ypattybė medegos, yra nepajudinama, neisznaikinama, taigi turi būti podraug medegiszka, tuo tarpu patį rasztininką skaitome: „Smegenys, izsuodamos mislis, nesunauodoja jokios medegos.“ Jeigu kame nėra jokios medegos — kas gi yra?

Galėtume pasakyti, kad kunas izdirba dvasią, smegenis — mislis ir sąmonę, jeigu materializmas įstengtų mums tai izrodyti. Vienatiniu budu, vertu tos tardomosios filiozofijos, butų: tyrinėjimais parodyti, kaip mislis kyla smegenyse. Bet ant nelaimės smegenys nepasiduoda tokiems tyrinėjimams; jas dirba vientik uždarytame kausze. Pagaliau, kad ir butų izrodyta, kad veikmė smegenų ir funkcija duszios viena nuo kitos priguli, tad ir butų izrodyta, kad nekurius dalsy smegenų atliekta nekurius funkcijas, dar negalima būtų parodyti, kokiū budu darosi dvasiszkos funkcijos. Jų kilimas pasiliks paslaptim. (Pabaiga bus.)

A. a. vyskupas Aleksandras Beresnevicius.

Birželio 4 d. Vloclavke numirė Kalisziaus vyskupas Aleks. Beresnevicius. Buvo jis žemaitiszkas bajoras, gimė 1823 m. Sziaulių paviete. Pradinius mokslus ėjo gimnazijoje, Bernardinų Kėdainiuose. Turėdamas szeszolika metų, įstojo į Varnių seminariją, paskui mokinosi dvasiszkoje akademijoje Vilniuje. Ant kunigo tapo įszventintas

1847 m., o jau 1858 m. popiezius Pijus IX. paskyrė jį už vyskupą in partibus infidelium. Sekancziuose metuose vyskupas Beresnevicius pasilikto rektorium dvasiszkos Akademijos Petra-pilėje.

Numirus 1875 m. vyskupui M. Valancziui, Beresnevicius paėmė valdymą Kauno diecezijos į savo rankas. 1883 m. tapo perkeltas į Vloclavką ir valdė naują dieceziją beveik per 20 metų su didžiausia nauda Katalikizkai Bažnyčiai. Szį pavasarį, regėdamas netolimą mirtį, nuo vyskupystės atsisakė.

Velionis vyskupas, nors nebuvo lietuviszkas patriotas dabartineje to žodžio prasmeje, vienok mylėjo savo gimtinį kraštą be galo.

Amžiną atilsį duok jė dusziai, Dieve!

Adolfas Dygasinski.

Beveik sykiu su vyskupu Beresnevicium pasimirė jau beveik užmirztas lenkiszkas rasztininkas ir pedagogas Adolfas Dygasinski. Pagarsėjo jis ypacz originaliszkomis pasakaitėmis iz gyvenimo žvėrių ir paukszčių. Jo viena pasaka, „Žvirbliai“, versta a. a. d-ro Kudirkos, spaudinosi pirm kelių metų „Varpe“.

Karvojaus laiszakai.

Trisdeszimt antras laiszkas.

Neatsimenu, ar asz pats rasziau, ar kur skaicziau, kad mums reikia netik mokslainių, bet ir mokytojų, — tų ypacz. Klausimas mokslainių yra stacziai klausimu mūsų tautiszko buvio Amerikoje. Vokiecizai, uliandai, szvedai, lenkai ir tt., neturėdami iz pradžių savo mokslainių, jau treccioje kartoje iztautėjo. Kiek atrasime amerikiečių su vokiszkomis pavardėmis, kurie neszneka vokiszkai, su prancuziszkomis, kurie neszneka prancuziszkai ir tt.? O kiek tarp savų tautiečių — nors mūsų emigracija yra jauniausia — atrasime jaunų vaikinų ir mergaiczijų, kurie netik nenori, bet stacziai nemoka sznekėt lietuvizkai? Užlaikyti tautystę ir tautiszką patriotizmą jaunose kartose gali tik tam tikros mokslainės. Yra tai tiesa, kurios uoliausias užtartytos publiszkų mokslainių užginti negali.

Akyvas dalykas, kad tos „tautisz-

os "mokslainės Amerikoje randasi tik tai prie bažnyčių arba klostorių. Vokiečių, lenkų, prancūzų ir tt. pradėdamos ir augštesnės mokslainės yra užlaikomos parapijų, zokoninkų arba kunigų. Tris lenkiszkos kolegijos (Detroit, Chicagoje ir Milwaukee'je) nesioja įžymią katalikiszka spalvą. Projektuojama mokytojų seminarija yra užmanyta lenkiszka kunigų, o ne svietiszka žmonių. Išz to iszeina, kad apie užlaikymą tautystės czia Amerikoje rūpinasi tiktai bažnyčios ir kunigija. Ir reikia pripažinti, kad tame dalyke padėjo jos milžiniszkus nuopelnus.

Vienok akvya, kad laisvamaniai ir teip vadinami „tautiečiai“ tų nuopelių nemato. Paimkim Lenkų Seminariją Detroit. Pradėta ir užlaikoma mažais pinigais ta mokslainė tobula buti negali, bet visgi išz jos iszejo ne vienas lenkiszkas inteligentas. Vietoje, kad ją remti, girdime visokius prieszingus balsus. Kad neseniai redaktorius „Zgodos“ užmanė paversti seminariją į lenkiszka universitetą Amerikoje (ar ne puikus užmanymas?), tad ar neskaitytėme protestų nuo visokių laisvamanių, „niezalieznikų“ ir kitokių „patriotų“? Pas lenkus teip, kaip ir pas mus; peikia kitų gerus darbus, bet patys dirbti nenori.

Kaip ir pas mus.

Mūsų pradėdamos mokslainės yra mažos vertės, tiesa. Bet kam „tautiečiams“ vietoje rupintis apie jų pagerinimą reikia jas niekinti? Tame paniekinime mūsų nepaszaukti „patriotai“ kartais nueina teip toli, kad net (kaip tai pasitaikė Pittston'e) nori, idant jos pavirstų į angliszkas! Arba vėl: ar ne puikus buvo užmanymas kun. Abromacizio, įsteigti klostorių, kurio lietuvių-zokoninkės butų mokinusios vaikus lietuviszkoje mokslainėse? Vienok tą gražų užmanymą purvais apdrėbė Amerikos ir netik Amerikos lietuviai.

Mūsų žmonės regimai nenori su prasti vieno daikto: kad jeigu norime turėti geras mokslaines, turime pasigaminti netik gerus, bet ir pigius mokytojus (nė viena mokslainė jų nestengs mokyti po 1000 dol. metinės algos savo mokytojuil). Geromis ir pigiomis mokytojomis gali buti tiktai zokoninkės, kurios bus pasiszventę vienatiniai mokinimui vaikų. Jos reikalauja už savo darbą tiktai tiek, už kiek galėtų szeip teip pragyventi, o tolesniu užmoknesniu yra pas jas persitikrinimas, kad

uz jų pasiszventimą Dievas atmokės joms gausiai... kitame gyvenime.

Raszau apie szitus dalykus delto, kad Lietuvoje kelios dorios mergaitės, trokszdamos labo savo tautai ir neradamos tėvynėje dirvos, ant kuris galėtų darbuotis, uzimanė sutverti Amerikoje lietuviszka szaką prie kokio norints zokono. Dieve duok, kad jų užmanymas įvyktų kuoveikisiais. Jo įvykimą paskubins dosnumas isz mūsų pusės. Juk tik per dosnumą atsirado institucijos, gyvenancios isz žmonių mielaszirdystės. Juk ir tos busencios zokoninkės, kurios pasiszvęs mokinimui vaikų, pacios turės pirmiau mokitis. Nus neturtingos. Kas gi duos joms kaszta, kuriuo galėtų mokitis?

Tiktai mes, ką atjaučiame reikalingumą zokoninkų-mokytojų. Bukime uz tai dosnius tokiems tautiszkiems reikalams. Karvojus.

Kareivis.

Pralėjusi kraują, galinga krutinė
Kur laukia Arkaniole trubos skardžios?
Perdėtiniai žymę nus'pelno aukšne. —
Jo, vargso, kas narsų nors varda žinos?

Ant kapo draugų jo — lėlijos ir mirtos
Gal amžių ir antrą praėiviui kvepės,
Tėvynei jų garbę apskelbti paskirtos,
Tam vargšui kas kapą žolynais apšės?

Nekartą tą kapą pilvuotas didžiunas,
Papuoztas medaliais ir kryžiais, užmins;
Kad ilsis czionai jam lygus galionas
Ir žymių tų vertas, kada ar atmins?

Tik moczios senutės akis aszarota
Jo veidą per sapną daug laiko matys,
Ir liudna baltveidė, dar meile viliota,
Tą kaupą, kurs mylimą slėgia, lankys;

Lies aszaras akys, nuo skausmo aptemę;
Krutinė jauna, kaip gegutė kukuos.
O aszaras graudžias pajutusi, žemė,
Suskrudusi, ziedą naszlaites iszduos.

Margalis.

Redystes atsakymai.

Juoz. L. Skotijoj. Kadangi mes neužsiimam žmonių apgaudinėjimu, tad ir tokių kazyrių, su kurioms galima kitus apgauti ir nuo jų pinigūs iszlosti, nelaikome. Tokių daiktų gali Tamista gauti tenai, kur visus kvailius apgaudinėja.

Juokai.

Motėrė: — Kad bucziau žinėjusi, juog teip gražiai moki keikti, bucziau su tavim neapsivedus.

Vyras: — O kaip asz gailiuosi, kad tu szito nežinojei....

Pajieszkokijimas.

Asz Antanas Rabikauckas pajieszkau savo draugo Antano Kuosos isz kaimo Vaitakiemo, Suvalkų gubernijos ir Gmino. Jis pats ar kas kits, kurs apie jį žino, teikis praneszt ant antraszto:

A. R a b i k a u c k a s

65 Hudson Ave. Brooklyn, N. Y.

Temikit Lietuviai

„Žvaigždės“ Spaustuvelyje galima gauti naujai atspaudintų maldaknygių „Maldu Vainikelis“. Prastesniuose, ir gernesiuose aparuose, pradėdant nuo 25 centų.

Teipogi iszejo isz po spaudos naujos knygos:

Aventino nerege — labai puiki istorija isz pirmųjų amžių krikščionystės, su paveiklesiais, preke 20 centų.

Pirmutinis balius — komedija viename akte (del teatro) labai puiki ir juokinga, preke 10 centų.

SERGANTĖMS

Gvarantuojame pilna isgydyma.

Pasiekmingiausiai gydau visokias paleptas ir pavirzines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauzius, inkstus, pilvo, galvos skaudėjimas, silpnos atminti, divaszaka nesalpinia, lytiszka silpnijus, svėitvoms, sutulima, veid, lykzdas po moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyzius ir tt. Praszalima gumos, gydas giandyms ligas, visokius sutulimus etc. Nerviszkas ligas gydau su gausia gortanicia elektriska prietaisu.

Ilytiszka dalis ligas isgydau per ketieta ofens. Kraujo atnuodyjimas, odes ligas, venos begimas, daisdas gerklėj ir burnoj, nosy, akisy ir ausisy, netolikus vytkvoms, tyzinis nuopelnimas ir tt. gydas kuopasiekmingiausiai ir gvarantuoju pilna isgydyama. Chroniszkos ligos yra mano specialiauska sfera. Gydydiniu usavosja. Nuo dugme isgydyminimas ligoniu ir jo isgydymas — tai yra mano prideretys.

DR. LANDES

Stipulinis specialistas.

134 E. 24-ia ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakaru. Nedelioms nuo 9 ryto iki 4 po pietu.

Nepalinti asaziskai atliankyti, gali parsasyti laiszka: butinai reiklausome paciento instaliujimo.

Spazdu visokiose kalbose. Turis praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

THE LITHUANIAN WEEKLY

„ZVAIGZDE“ -- The STAR.

The only Lithuanian publication in New York, New Jersey & New England States, valuable advertising medium, executes translations and job printing in English, Lithuanian and all Slavish languages.

PUBLISHED EVERY THURSDAY

— AT —

223 Roebing str., Brooklyn, N. Y.

A. BALTIEJUS, Manager

All Communications must be addressed.

„ZVAIGZDE“

P. O. Box 17, Station W. Brooklyn, N. Y.

RATES OF ADVERTISING ON APPLICATION.

Sanvaitinis laikraštis

„ZVAIGZDE“

Išleista kas CZETVERGAS.

Kas mėnuo ant metu \$2.00, In uzmare \$3.50.

Ankeetas Baltiejus, Dažurtojas

Korespondencijas ir laiszkus su pinigais adresuokite:

„ZVAIGZDE“,

Station W. P. O. Box. 17. Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 408 - WILLIAMSBURG.

Korespondencijos.

Iš Londono.

Jau dėlto ilgas laikas prabėgo, kaip ašz skaitau garbingą laikraštį „Zvaigždė“, bet neužtėmyjau nė vienam straipsnelį iš Londono, kuriame buciauz užtikę apie Londono lietuvių judėjimą. Pertad sziuom kartu kad ir nedaug paraszysiu, vienok tikiuosi, juog „Zvaigždės“ skaitytojai su žingeidumu galės pasiskaityti ir apgailestauti nekuriuos paklydelius.

3 dieną Gegužės kun. B. Szlamas suszaukė mitingą, idant dvi draugystės suvienyti į vieną, parapijinę ir vienybės, kurios likosi uždėtos keletas metų atgal per kunigą Varnagirį. Ant surinkimo parapijinės drangystės mažai kas atsilankė iš priežasties, kad socialistai, prigulintieji prie draugystės vienybės, tą paczią dieną nutarė suardyti svarbesnius dalykus. Prie stokos didesnės pusės sąnarių parapijinę draugystę susitarė pirmutinę vietą apleisti o susirinkti pas ardytojus tvarkos; teip ir padarė. Susiėjus visiems, kun. B. Szlamas aizskino draugyszių mierius ir abelnai apie yvairius judėjimus parapijos lietuvių. Toliaus kun. B. Szlamas praszė visų lietuvių laikytis vienybės, buti tvirtai ir abiem draugystėm susivienyt į vieną, kadangi kiekviena draugystė, turėdama mažą skaitlių sąnarių, daug blėdies pati

sau atgabena. Bet kas tau, socialistai perpykė suszuko, juog įje kunigo visai nereikalauja. Negana to dar, kad meilingų žodžių ir privadtiomyjū, velyjančių išz szirdies savo parapijonams kun. B. Szlamu, nepriėmė, bet pagedelei pradėjo kunigą pravardžioti visokiais piktiais ir bjaurais žodžiais, kad iš piktumo net stalą kumszčiomis į smoteilius sudaužė. Su tokiu liarmu tuom tarpu viskas tas ir pasibaigė.

Antras susirinkimas atsibuvo 11 dieną to paczio mėnesio. Pribuvęs tuom laiku į Londoną tulas kun. Szedydis ir atsilankė ant sziu susirinkimo. Kunigas Szlamas savo prakalboje susirinkusiems paaiszkino, juog sulaukė atsilankimo tokio garbingo sveczio, pagaliaus paėmė balsą kun. Szedydis, kurs balbėjo arti porą valandų, apie Amerikos darbus ir uždarius, krutėjimą lietuvių etc., už ką klausytojai apdovanojo jį plojimu delnų. Kun. Szlamas savo prakalboje pratarė apie lenkus, juog lenkų kunigai su savo parapijonais skundėsi kardinolui, kad huk kun. Szlamas per pamokslą lenkų kunigų ir minizkas pavadinęs protestonais ir anarkistais. Susirinkusieji užklausti apie tokius dalykus, vienu balsu visi suszuko, kad tas neteisybė.

18 dieną Gegužės Londono lietuvių kėlė balių ant naudos bažnyczios. Ant balius žmonelių buvo prisirinkusių gana dikcziai. Visi susirinkusieji gražiai apsiėjo, jokių vaidų nepakėlė. Inžanga vyrams buvo po vieną szilingą, moterims ir merginoms po 6 penus, o vaikams uždyką. K a l n a v e r t i s.

Essen, Gegužės 28, 1902 m.

Maloni „Zvaigždės“ Rėdyste! Džiaugsmas labai, juog Rėdyste „Zvaigždės“ galim praneszti linksmą žinią. 26 dieną Gegužės, duok, Dieve, jam sveikatą, garbus kunigas Szedydis, keliaudams į Lietuvą, nepamirszo ir mus atlankyti. 27 dieną, vakare, susirinko ne mažas burelis mūsų brolių lietuvių pas p. J. Adomaitį, idant iszgirsti bent keletą patieszijanczių žodžių iš lupų to malonaus kunigelio, nes senei, jau senei teko mums matytis ir kalbėtis su lietuviszku kunigu. Nuo 8 iki 12 val. nakties traukėsi kalba ir pamokinimai kun. Szedydyzio. Jo meilingi žodžiai ir szirdingi velyjimai ne vienam iš mūsų brolių iszspaudė iš akių aszarelių meilės prie savo brangaus szv. tikėjimo ir tėvynės. Su jo pagelba tą patį gi

vakarą sutvėrėm draugystę po vardu szv. Kazimieriaus pagalbos ir apszvietos. Sąnarių iszskyk prisirasz 25. Į virszininkus likosi iszrinkti sekantieji: K. Stupinkieviczius — prezidentas. K. Orendtas — kasierius. S. Kilikieviczia — sekretorius.

Globėjais kasos:

P. Kralikas ir V. Žvirblis.

Pagaliaus meldžiam „Motineles“ virszininkų priimti nuo mūsų, Esseniczų, aukas, kurias męs laike aplankimo kunigo Szedydyzio, kaip kasieriaus „Motineles“ paaukavome del mylimų mūsų brolių lietuvių Amerikoje.

P r a v a d e s a u k a u t o j ų:

J. Stankiaviczia — 5 mr.

V. Žvirblis — 1 m. 44 pn.

P. Žorskis — 50 pn.

S e k a n t i e j i e p o 3 m r k .:

V. Fricieviczia. J. Kijaukas. J. Senkaitis. J. Kumelaitis.

P o 2 m r k .:

N. Kaszleviczia. J. Adomaitis.

T. Podziunas. P. Kalvaitis. J. Karaszka. P. Kralikeviczia. J. Vaszkeviczia. J. Kumeto. M. Rutkaukas. B. Maruszkeviczia.

P o 1,50 m r k .:

J. Berston. N. Zemaitis. S. Balionis.

P o 1 m r k .:

P. Karcziaukas. J. Sukotskas. K. Griszka. K. Cziza. M. Juszkaitis. A. Brokas. S. Januszaukas. A. Vasiliaukas. A. Simanaukas. V. Orenderaitis. A. Slimberg. K. Orendtas. S. Kalikeviczia. V. Karuszeviczia. J. Strakalaitis. J. Petakaitis. J. Muraucas. K. Stupinkieviczia.

Viso paaukauta 61 m. 44 pn.

Meldžiam teipogi visų kitų lietuviszkų Amerikos laikraszcių, idant pagarsinti pravardes aukautojų del „Motineles“ su skaitlium aukų kiekvieno.

Pasiliekam su guodone

K. Stupinkieviczia, K. Orendtas,

S. Kilikieviczia.

III. laiszkelis išz keliones.

L o n d o n e.

(Tasa.)

T a u t i s k o j e p o r t r e t ų G a l e r i j o j e y r a a p i e 1000 p o r t r e t ų, c h r o n o l o g i s z k a i s u d e t ų, d a u g i a u s i a i s z T u d o r ų, S t u a r t ų i r H a n o v e r i s z k ų l a i k ų, y r a

teipgi paveikslai garsių Anglijos dvasiszkųjų, valstijos vyrų, aktorių, poetų, mokslinčių, admirolų, generolų, sudžių, namas pasiuntinių ir namas Lordų etc. Yra teipgi katalikiskų kardinolų: Newman'o ir Manning'o paveikslai.

Netoli nuo Trafalgar skvero yra „Parlamento namas“, pastatytas 1840 metuose gotiszkame stiliuje. — Yra tai isztikrųjų puikus namas ant upės Them-sės kranto. Ineinant į parlamentą butą didį įspudį ant žmogaus daro du didi ir dailus paveikslai: Susitikimas grovo Wellington'o su Bluecher'iu po pergalejimo Napoleono ties Waterloo 1815 metuose ir Nelson'o mirtis. Lordų (peers) butas nedidis ir raudonai suolai apmūstyti, czia yra karaliaus sostas, nuo katro jis prakalba į parlamentą, teipgi ne per daug gražus, stogelis jo sziek-tiek paauksuotas ir dvi kedės isz szalių stovi. Kamaraitė, kurioje lordai (ponai) savo ploszczius, brylius pasikabina; kiekviena gembė turi vardą lordo, net ir žydelis Rothschild'as pavadjtas lordu už paskolytus Anglijai milijonus. Tarpe lordų ir commonų (pasiuntinių) butų puikus cirkelis su mozaiszkomis grindimis ir freskuotomis lubomis, kur stovi daugelis figūrų, tarp kurių Gladstone ir vietą užima. Butas reprezentantų nedidis, sėdynės juodai apmūstos, kalbėtojas (speaker) sostelis, skeptro viet Vieszpattytės szalininkai sėdi po deszinės, o oppozicijos — po kairei. Yra Stepono salė, kur daug figūrų garsių vyrų talpinasi. Boksze yra didis dziegorius, kurs muszdamas valandas, pusvalandas ir ketvertis vis po gaida „big-ben“ musza ir todėl ji vadinama „big-ben clock“. Žodžiu, parlamento isz lauko architektura puiki, bet viduje tamsu, nėra ventilacijos, lyg grabas kokis, kas, zinoma, priduoda daug svarbos ir didesnės impozicijos. Szale parlamento labai daug yra paminkly, pav. Richardui — liuto szirdies —, O. Cromwellui, lordui protektoriui, kuris karaliui Karoliui I. liepė galvą nukirsti, Dizraeliui ir t. t. Czia pat yra Westminster Abbey — tautiszka szventinyczia, Panteonas Anglijos, kur guli palaidoti karaliai, garsingiausi Anglijos vyrai, kur karunacija atsibuna, net pilgrimkos vaikszcioja atlankyti krypteje grabo szv. Edwardo Iszpažintojo. Žinoma, pirmiau ta Westminster Abbey buvo katalikiszka bažnyczia, tik laike Henriko VIII. ir Elzbiotes jo duktes XVI. vieszpattyvimo, tapo anglikoniz-

ka; sako, juog czia stovėjusi szv. Petro bažniczia. Berods yra senas kliosztorius, kurs iszvaikszciojau, bet j., Westminster Abbey“ nebuvo galima įeiti isz priestazies rengimo, puosimo, taisymo prie karunacijos Edwardo VII. Priesz Westminster Abbey stovi gražus paminklas Krimiszkai kareii, po kuriaj caras Mikalojus nusinuodijo.

„Tower of London“: tai istoriszkas namas, vartojamas seniau kaipo tvirtynė ir vieszpattytės kalėjimas Anglijos. Pradant nuo Williamo Užkaraliautojo randame garbingus vyrus, pasodjtus tame kalėjime ir iszvestus ant teip vadinamos vietos „Tower Hill“ del galvos nukirtimo, kurių kunai yra palaidoti szv. Petro atvincula bažnytelėje. Yra ypatinga vieta, kur dviem pacziom Henriko VIII., Onai Boleyn, Catarinai Howard ir Lady Grey buvo galvos, lyg kopustai, nukirstos ir ten jų kunai palaidoti. — Yra didis teipgi arzenalas, kuriame randasi ekzekucijai kirvis ir trinka, ant kurios galvą budelis kirsdayo ir daugel kitų senovės ginklų, pancerių. Yra kamara, kurioje sudėtos regalijos: szv. Edwardo Iszpažintojo karuna, sceptras, orbas, Viktorijos karalienės karuna, sceptras, orbas; konsortų karuons, sceptrai seržantzū ir visokių ordenų — visi aukso, deimantais ir perlais pagrozinti. — Szalia London'o Tower yra puikus Tower Tiltas, kurs kasztuoja \$ 1,200,000. Paskui atlankiau Regents Parką, kuris turi 500 akrų ir puikiai isztalsytas; yra ten zoologiszkas ir botaniszkas sodas. Buvau teipgi Hyde Parke, kuris turi 390 akrų ir prie galo Kensington sodas, turintis 261 akrą, ir kuriame yra labai puikus ir dailus paminklas princui Albertui, Viktorijos vyriui. Green Parke yra Buckingham palocius, kur karalius atvažiavēs isz Windsor palociaus, apsiszoja ir gyvena. Daug ir kitų mažesnės vertės vietų atlankiau, tik tiek buvo bėda, kad visą laiką lijo ir szalta buvo. Visur Anglija rengesi prie karunacijos Edvardo VII., ir visur matai ant uilyčių paraszus: „Dieve, užlaiky Karalių!“ Nors, teisybę pasakius, karalius Anglijos, tai tik viena figura, lėlė, be karaliszkos galybės. Jisai kasdien svezciojasi su lordais, earlais, tai didžiausias jo užsiēmimas ir darbas — neskaugėtinas.

Anglijoje delei žmonių liuosybe. London'e apsiėjimas jaunuomenės ant uilyčių vakarais, tad arszesnis ir nedo-

resnis už Amerikos, tik policmonai labai geri ir mielaszirdingi, neima nė girtu, nė nedoro į savo globą.

Iszsiunczių szj laiszkkelj isz Essenu, o toliu paraszysiu apie Brusselj, Belgijoje, ir Colognę (Koeln) ant Rheino. Dabar viesziu pas p. K. Stupinkeviczią Essen'e ir atsilankiau pas vokiszką kunigą W. Frings, kuris 4 metai mokinas lietuvizškai ir rupinasi apie lietuvijų dvasiszkus reikalus. Apie lietuvius Essen'e paraszysiu vėliau.

Tegyvuvoja Pittston'o lietuviai!

M. S z e d v y d i s.

Pranesimas.

Garbingiems prieteliams ir saviems, teiposgi ir visuomenei duodu zinoti, juog po Nr. 81 ant Grand str. Brooklyn'e, atidariau naują ofisą mano bankinių ir pasazierinių reikalų.

Mano ofisse po Nr. 40 Canal str., New Yorke, atsibunantieje reikalai teip unai prasiplatino terpu visuomenės Brooklyn'o, kad del jos gero neatbutinai turiu uždėti naują ofisą, kaipo filiją Brooklyn'e.

Ant Grand st. No. 81, Brooklyn'e, bus vesti tie patis bankiniai reikalai, kaipi ir ant Canal st. No. 40, New York'e.

Ir teip:

1) Szipkortės į ir isz Europos, su geriausiu užganėdinimu visuomenės.

2) Persuntimam pinigų į Europą koteisingiausiai iszpildomi; kad laike 12 arba 14 dieny Europoje yra gaunami, teip kad už keturių nedėlių kiekvienas siuntikas gali aptureti žinią apie priėmimą pinigų Europoje.

3) Tikietai geležinkelių į kožną miestą Amerikos yra gaunami už pigiausia prekę.

4) Užrubežiniai pinigai pagal kursu visada yra iszmainomi, už pinigų moku visada didžiausią prekę ir parduodu mažiausiam kurse.

5) Pinigus ant bankavų kniguczijų primu visada paskirtame laike, kada buna adaras offisas.

Offisas adaras buna: szkiokiams dienoms nuo 9 ryte iki 9 vakare, o nedeldieneis nuo 9 ryte iki 2 po pietų.

Delto užprasau garbingos visuomenės, kaipo jau begyje 22 metų mano užsiēmimo su tais reikalais New Yorke buvau nuo visų remtas ir isztikimas, teipat ir dabar ateityje tikiuos, kad manęs nepamirsit, o asz visada užtikrinu kiekvienam malonei patarnauti.

Atsiduodantis į Jusų szirdingas pažiuras, pasilieku

Su guodone

Max Kobre

ISZ KELIONES PO AFRIKA.

Parašė Henryk Sienkiewicz

(Tęsa.)

O kad konsuliai dėl nesveiko klimato mainosi tankiai, tai ir skaitlius laikrodžių dauginasi kas met ir neužilgo turbūt pervirsis skaitlių salos gyventojų.

Pasibaigus audiencijai išėjome teippat ceremonijaiškai iš rūmų, bet aš pasilikau ant nekocio laiko, nepaisydamas ant negirdėtos tvankos, ant placiaus, kad dar sykį pažiūrėti ant „nereguliariskų“, kurie, išsiskyrę, grįžo pulkeliais namo — ir ant patriarchališkų notabelių, žengiančių trepais su rimitumu aigpitiškų kunigų „Aidoje“. Tokieose regylose yra vienas malonumas: išrodo jie kokių baletu arba opera, bet yra tikra teisybė. Žmogus atsimeni sau, kad panašius daiktus matėi, bet anie buvo iliuzija, tie yra reališkų gyvenimu — ir sakai sau: vienok toki daiktai yra, vienok svietas neyra visur teip palšas, bespalvis ir susitingęs, kaip mūsų Europoje. Ir ta fantazija teisybė, ta jos grozybė, duoda tikrą estetišką užganėdinimą.

Ant rytojaus atsilankė pas mane Seva-Hadži, vietinis pirklys ir indiškias lobininkas. Išgirdęs, kad ketiname keliauti ant kontinento, atėjo paklausti, ar nenorėtume pasinaudoti iš jo tarpininkystės prie surengimo karavanos. Kas atvažiuoja į Zanzibarą ir rengiasi į vidurį Afrikos, turi reikaluose karavanos eiti pas vietinius indusus, kitaip negalės nieko parduoti arba susirinkti gauja latrų, kurių pusė nepasirodys, nors bus priėmę pinigų iš kalno, kad ateis laikas keliauti, o paskui likusieji išvogs perlus ir audeklus prie pirmos progos. Kas naudojasi iš tarpininkystės induso, tas surašo su juo kontraktą konsulate ir, nors ir čia neapsieina be daugybės klapatų, gaisinimų ir pragaiščių, turi bent prie ko prisikabinti. Seva-Hadži, apart kitų savo užsiemimų, užsiima teippat pristatymu „pagazių“ keleviams. Stanley visados naudojosi iš jo tarpininkystės ir keletą sykių ji mini; su juo teippat derėjosi Mayer, keliaudamas į Kilimā-Ndzaro — delto tai žiūrėjau su žingeidumu ant teip garsios ypatos. Yra tai žmogus apie 50 metų amžiaus, augstas, juodbarzdus, su geltonu veidu ir išmintingomis akimis. Drapanoniš primena visus turtingus indusus arba arabus. Sako, kad labai turtingas. Turi pirkliskus namus Zanzibare ir Bagamujyje, kurie veda visokius reikalus, tarp kurių yra ir tokie, kurie Europoje būtų persekiojami. Seva-Hadži vienok turi gerą vardą dėl savo dosnumo ir kitų privatumų, kurie atėjo pas jį drauge su pinigais.

Mūsų kalba tęsėsi neišgal, nes pasirodė, kad Seva nemoka nė vienos europiškios kalbos. Ant mano užklauso, ar šneka angliškai, atsakė: „I speak snahili“. Akyvaizdoje to galėjome susiprasti tiktai per pantomimą. Be to, nenorėjau daryti su juo kontraktą, viena, kad mūsų kulti ekspedijai nebutų atnešusi jam jokio pelno, o antrą, kad, turėdamas rekomendacijas pas misijonierius, tikėjaisi, kad su jų pagalba aurinksiu karavaną ir pigiau ir susedidančią iš dorensių žmonių. Ta viltis manęs neapgavo.

Pas misijonierius nuėjau neužilgo po atvažiavimo. Pirmučiausiai nuvykau su laišku kardinolo Lavigerio pas Baltnosius Broliaus, kurių misija guli pamaryje, truputį į šalį nuo ulyčios, vedančios ant Mnazimojos. Radau joje tris kunigus: perdetinį, kurio vardo negaliu savo užrašuose atrasti, tėvą Ruby ir jauną brolį, paeinantį iš Alzacijos. Namai ir žmonė

padarė ant manęs gerą įspūdį. Viešpatauja tę neturta ir ramybė. Pati trioba, iš viršaus paprasta, skiriasi nuo kitų arabiskų namų tik tuo, kad prie vartų turi varpelį su rankena pavidale kryžiaus. Bet užtai viduryje yra klioštorių ramybė, Kiemas tai drauge ir daržas. Ineidamas matai toluome altaną, apaugusią augmenimis, iš kurių kyši maža stovykla Dievo Motinos. Žemiau žydi kvietkos, panašios į čebatėlius ir žiernelius, bet daugiausiai purpurinės, o tarp jų sukintėsi žalios jaunikos papugos. Tuojau už altanos zomas, visiškai užklotas žolynais, iš kurių keliasis į augštį žalmos. Kiemas eina iki kraštui, pilnas jaunų medžių mango ir kitų, kurių šešelyje virpi juostos saulės spindulių, ant galo akys nyksta erdvėje marių, tankiausiai teip lygių, juog kad šalia sodo plaukia murinas luote, tai matyt kitą luotą ir kitą muriną vandenyje.

Valandose, kad vaikai nerekauja, sodą užleija tyluma, tiktai saulė vaikščioja, žiurisi ir kepina. Popiet, tarp lygių ir tarp medžių sukintėsi balti habitai tėvų ir skamba juokai mažų murinų, bet ir tuomet ant namų ir ant daržo, rodosi, skrajoja žodis: PAX. Tę mieste pirkliskias gyvenimas; arabai, indusai, vokiečiai, anglai, murinai perka, parduoda, kaujasi už pelną ir uždarbį — čia vilnis tų sielvartų ir pasikėsinimų susidauzo į slenkstį, svietas kitoniskias, kuriame rupi kitokie daiktai, net stebėtinus tuo išsiluosavimas nuo gyvenimo rūpesčių, labai ramus.

Misijonieriai užsiima auginimu krikščioniškoje dvasioje murinų vaikų, per kuriuos tikisi praplatinti su laiku Evangeliją po visą Afriką. Bet kad misija yra neturtinga ir neseniai įsteigta, užtai ir vaikų yra nedaug, visino keliolika bernaikių, daugiausiai išpirktų iš nelaisvės, o prigulinti prie vyrų giminių, gyvenančių ant Juodo kontinento. Yra čia perstatytojai tautos Snahili, yra vaikėšai iš žemės Uzagara, Mafiti, Unyore ir iš Ugandos. Mokina juos tikėjimo dalykų kalboje kinshahili, kaip prasiplatinusioje visoje rytinėje Afrikoje net iki didžiųjų Ezerų ir upės Kongo. Apart to, mokinasi darže auginimo naudingų augalų ir sodinimo vaisingų medžių. Paskui, kad išaugt, tie vaikėšai taps nusijusti kiekvienas į savo kraštą, kad tę sodintų ginančius nuo bado medžius ir apskinitų apie Dievą, kurs myli ir juoduosius.

Perdetinis parodė mums namus, moksleinę, gyvenimus vaikų ir kopyltelę. Viskas tas, kaip jau minėjau, yra neturtinga, bet linksma. Kopyltelė užima erdviausią kambarį ant pirmo namų gyvenimo. Gelmėje turi altorių, apkaišytą kvietkomis, prieškakyje vargonėlius, arba geriau sakant melidikoną, iš prasto medžio, nedidesnį už vidutinę skrynelę. Buvau paskiau teje kopyltelėje laike mišparų — ir keista įspūdį darė ant manęs tie maži juodi pavidaleliai, traukiatejeji plonais vaikiskais balseliais: Ave Maria, kurs kartojosi kas valandą giesmėje, giedamoje kalboje ki-suahili. Yra ištisa, labai miela kategorija įspūdžių, bunanti atsimininau ir lyginai atradimu, to ką patyrimo ir su kuo susigyvenome nuo mažumens. Štai su atsiminimu susitauko teje kopyltelėje. Žinojau, kad už kelių šimtų žingsnių plečiasi Indijos Okeanas, o tukstančiai mylių dalina mane nuo tėviškės, vienok, klausydamas tos giesmės, nors giedamos juodų vaikų ir nežinomoje kalboje, turėjau iliuziją, kad esu tarp savųjų, parapijos kopylčioje, kurioje sodiečių vaikai gieda: „Aniolas Dievo“. Kuo toliau esi, tuo labiau tokios iliudijos graudina. Atradau jās paskiau kiekvienoje misijoje.

Popiet tą pačią dieną tėvas Ruby nuvedė mus pas monsignorą de Courmontą, apaštališką vikarą Zangwebaro. Gyvena jis kitoje misijoje, gulinėjoje viduryje miesto, anoje panašioje į labirintą indiškoje dalyje, kurią aprašiau pirmesniuose paškuose. Ta misija, daug didesnė, tapo įsteigta, kiek žinau

apie 1860 metus. Turi ji daugiau augintinių, tarp kitų daug zanzibariečių, kurie išaugo po jos globa, paskui išėjo iš jos ir įkurė mieste krikščioniškas šeimynas. Iš tų susideda dabar parapija, kuri didinasi kasmet. Čionykštė bažnyčia yra vyriausia ir neskaitant dviejų koplyčių vienatine katalikiška bažnyčia Zanzibare. Kas nedelia ešventinyčia užpildo avinychia yvairiausių spalvų odos. Ateina čion baltiejie, net kitioniško tikėjimo, indusai, goaniečiai, indusės, geltų-geltone veido, galvas apsirišusios baltais šydas; malgašai, t. y. išeiviai iš Madagaskaro, rusvo veido, zanzibariečiai ir visai juodi murinai. Išskyrus mišias, visa maldynė atsilieka kalboje ki-snahili. Pamokslai esti dvejojai: ki-snahili ir angliški.

Rusviejeji ir juodieji, lygiai vyrai, kaip ir moters, meldžiasi iš knygy. Kas išeina iš misijos, tas moka skaityti; maldaknyges spaudina ir-gi misija, kuri turi savo spautuvę ir gabius juodus zecerius. Prie kitų misijos nuopelnų reikia priskaityti ir tą, kad skambiai ir turtingą kalbą ki-snahili padarė rašomąja. Yra keletas jos metodų ir gramatikų, parašytų misijonierių, o man bunant Zanzibare, mokytas tėvas Le Roy baigė spaudinti, po priežiūra msgr-o de Courmont'o, didelį žodyną ki-snahiliškai-prancuzišką. Tas išleidimas turėjo jau pasirodyti ant svieto.

Monsignoras de Dormont paeina iš senos bajoriškos prancuzų giminės. Yra tai žmogus vidutinio amžiaus, gražaus veido, ant kurio vienok klimatas išpaudė savo ženklą. Priėmė jis mus labai svecingai ir patyręs, kad rengiamės eiti į vidurį kontinento, prizadėjo tuojau pagalbą didelės Bagamoyos misijos. Tadą tai išgirdau pirmą sykį apie broli Oskarą iš Bagamoyos. Msgr-as de Courmont užtikrino mus, kad brolis Oskaras sudarys mums visą karavaną ir viską, ko reikia, kaip tik sugrįš iš Mombassos, kur reikaluose misijos buvo išsilytas. Man, kurs žinojau jau apie milžiniškus kėblumus, su kuriais reikia galėtis prie surengimo karavanos, pasirodė truputį keista, kad monsignoras kalba apie tuos reikalus, kaip apie mažą ir lengvą daiktą, delto pradėjau neramiai klausinėti, ar išties brolis Oskaras galės tą darbą atlikti. Vienok patėmiajau, kad mano abejojimai išaukė tik nusišypojojima, ypač nusiraminau, kad tėvas Le Roy atsiliepė linksmai:

— Brolis Oskaras! Juk jis nieko kito savo gyvenime nedarol!

Iš tolesnės kalbos pasirodė, kad pats Sev-Hadzi, sulyginant su broliu Oskaru, reikaluose surengimo karavanos yra tik nepatyrusiu vaikėsu. Išmėtytos po visą kraštą, o esančios po valdzia msgr-o de Cormont misijos, reikalauja, kad joms būtų prisunčiami retkarčiais proviantai, teip-pat audeklai ir perlos, už kuriuos jos išperka vaikus iš belaisvės ir perka valgymus. Tie daiktai turi būti siunčiami karavanomis, kurios kartais turi eiti mėnesius į paskirtą vietą. Taigi jų surengimu užsiima „frere Oskar“, nė mažiau nė daugiau, tik nuo dvidešimti septynių metų. Siunčia jis jas į Mrogoro, į Mandera, į Longa, į Mhonda, į Tanungo ir kitas misijas, kurių vardų nebeatsimenu, gulinčiais vietomis į šiaurę Mombassos, vietomis ties Dideliais Ezerais. Kartas jis pats veda tas karavanas, kartais paveda patyrušiams vadams. Jis teip-pat rengia karavanas msgr-ui de Courmont'ui, kad šis su tėvu Le Roy eina lankyti savo dijeceziją, kalbant kabėse, vieną iš didžiausių ant svieto — arba išjieškojimui laukiniuose kraštuose naujų vietų, kuriose galima įsteigti misijas. Vardas brolio Oskaro yra garsus gilioje Afrikoje; niekas nepažįsta teip gerai murinų; niekas, išskyrus tėvą Steponą, perdidinio Bagamoyoje, nekamba tiek daugel murinų tarmėmis; niekas neturi tiek patyrimo ir tokio išsilavinimo apsiejimuose su juodžiuokais; niekas nemoka teip traukti juos prie savęs, linksminti ir gamintis jų prisirišimą.

Žinoma, akyvaizdoje šito msgr-as de Courmont ir tėvas Le Roy turėjo tiesą šypotis, išgirdę mano abejojimus, ar brolis Oskaras pataikys surengti mums karavaną. Tadą aš įpuoliau į labai linksmą upą, nes nereikalavau bijotis, kad busiu apiplėstas Sevi-Hadzio, ir įgijau viltį, kad išties eisiu į gilumą kontinento. Radome teip-pat kunige Le Roy'uje gerą patarėją. Pasirodė, kad pažįsta jis Afriką netik, kaip misijonierius, bet kaip mediotojas ir mokytas geografas. In kelias dienas vėliau padarė jis man žemlapelį, kurį ušlaikau, kaip paminklą. Upės, kalnai, kalvos, didesni murinų sodžiai ir misijos yra ant jo parodytos kuoašikliausiai, o žodis maldynes, išsklaidytas tirštai ir pabriettas mėlynu pašeliu, rodo, kur galima rasti geriausia medziokle. Matėmes paskui gan tankiai, nes arba mes ateidavome į misiją, įeškodami patarimų, arba kuniga Le Roy atnešdavo mums žinias apie broli Oskarą — ir buvo tai viena iš mieliausių pažinčių, kokias padarėme toje kelionėje. Perstatykite sau žmogų jauną, guvų, kaip kibirkštis, kurs kaip išeina net pasivaikščioti ant Mnazimijos, tai n'eina, bet bėga, lyg turėtų kokį svarbų reikalą, kurs atlieka kasdien tukstančius reikaly, mokina, laiko maldynes, spaudina žodyną, rašo laiškus ir kurs prie to visko atsizymi augštu mokslu ir beveik vaikišku linksmumu. Nesijuokiantį kunigą Le Roy'ų mažiau tik ant sačkylos ir prie mišų, bet net ir tuomet jo veidas esti visiškai giedras. Drugys išrašė jam ant kaktos a d s u m — bet jo linksmume nėra nieko karšto. Jo juokas yra išsiliejiu ir viršų džiaugsmo ir ramybės žmogaus, persitikrinusio, kad apsirinko geriausia dalelę. Žingėdus psichiškas tipas, net tiems, kurie negali ir n'eis panašiu kelin.

Yra tai podraug nepaprastas raštinnikas. Kad sugrįžęs nuo kontinento sirgau drugiu, kunigas Le Roy atneš man savo aprašymą kelionės, kurią su Monsignoru atliko pakraščiuis upės Tani, tyrlaukiais, jieškodamas vietos įsteigimui misijos. Štai kelionės, aprašytos teip guviai, duodančios skaitytojams teip aiškų paveikslą krašto ir žmonių, neskaiciau seniai, nors skaitau maž-daug viską, kas yra rašoma apie mažai žinomus kraštus. Paveikslai šalies yra daromi teip, lyg juos būtų piešęs Loti, tiktai be maneros Loti'o ir be jo vienuodumo, nes vietomis aprašymai regyklų ir žmonių buvo išties linksmi. Pamislįjau tadą: kiek tas kunigas turi daų ant paltos ir kaip mažai apie tai rupinasi!

Galėjomės tiktai su draugu, kad nepataikėme ant laiko aplankymo dijecezijos msgr-o de Courmont, nes tuomet būtų buvusi ir karavana gatava ir draugai parinkti. O kas mislija, kad tokie aplankymai neneuina toli, tas labai klysta. Siekia jie kartais šalių, visiškai nežinomų, o prieina tankiai prie vietų, kurių nepasiekie jokie keliauninkai, kurie paskui rašo knygas apie savo ekspedicijas ir įgija garbę nenugustaujančių tyrinėtojų.

Kunigas Le Roy tikejosi bile dieną atvaziavimo brolio Oskaro, tuo tarpu prasliko savaitė be jokios apie jį žinios. Pradėta mislyti, kad iš Mombassos iškeliauo ant salos Pemboš, gulinčios į šiaurę nuo Zanzibaro. Pradėjau nerimti, nes reikejo laukti be darbo. Galėjome daugiausiai krauti maistą ekspedicijai, bet kad jos rakas nebuvo žinomas, reikejo ir nuo to susilaikyti, kad nesunkinti savęs nereikalingais nešuliais ir maistu, kurs sukrautas prieš laiką, lengvai galėjo pagesti. Msgras de Courmont prizadėjo mums ant galo, kad nelaukdamas sugrįžimo brolio Oskaro paprašys Bagamoyos misijonierių, idant pradėtų pamaži samdyti žmones ir krauti ko reikia ekspedicijai.

(Toliaus bus.)

„Tevynės Sargas“ ir „Zinyčia“

Tuodu laikrasčiu yra gaunami pas Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Str., Scranton, Pa.
„Tevynės Sargas“ kaszuoja ant metu 1 dolerį.
„Zinyčia“ visi išėjusioje numeriai (1-5) gaunami už 60 centu.

Adresai Centralizsko komiteto Susivienijimo Lietuvių R. - Kat. Amerikoje.

1. Prezidentas: Rev. S. Pautienius, 14 W. Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.
2. Vice-prezidentas: A. Kalcinski, P. O. Box 412, Minersville, Pa.
3. Sekretorius: J. Kasulaitis, 74 Carrol str., Pittston, Pa.
4. Kasierius: Chas. Radzevicz, Sheandoah, Pa.
5. Kasos globėjai: 1) Rev. V. Kudyrka, Laurel str. 74, Hazleton, Pa. 2) J. Lauraitis, 94 N. Plum. Aley, Sheandoah, Pa.
6. Knygius: Rev. M. Szedydis, Pitts- ton, Pa.
7. Dvasiszkas vadovas: Rev. J. J. Kaul- akis, 1031 S. 5th str., Philadel- phia, Pa.

ZVAIGZDĖS AGENTAI:

- I. Miluszauskas, Forest City.
Box 338
- Stanislovas Poteliunas, Plymouth, Pa.
- Povylas Gaizaukas, 24 7th Str., Mahanoy City, Pa.
- Juozas Kasiulaitis, 74 Carrol str., Pittston, Pa.
- M. Schermis, 113 North 5th Str., Brooklyn, N. Y.
- Mikolas Miszkunas, 22 Hartford str., Newark, N. J.
- J. Maczulaitis, 165 Ferry Str., Newark, N. J.
- J. Rabikaukas, 97 So. 3rd str., Brooklyn, N. Y.
- A. Kozlevskis, 708 Shelly str., Attsburg Pa.
- J. Rikteraitis, 67 James str., Waterbury, Con.

Tautiezei! Jaigu kuris nori grįžti atgalios į tevynę o ne- turi pinigų, lai kreipesi prie mus. Mes kiekvieną nuvesim per 9 dienas į Bremą ar Hamburgą. Tris adynas tik darbu su mažu damokėjimu. Raszyk tuojaus ant sekanczio adreso:

Columbia Shipping Office
158 Suffolk, cor. Stanton St. New York.

Szelpkime Savuosius!

Antanas Grochowski
vienatinė katalikiszka
Agentura Laivakorcziu
dėl Brooklyno ir Long I. l. d.
298 Bedford avonuo
keturi blokai nuo Grand str. Ferro Brooklyn, N. Y.

Laivakortes gerėjusių kompanijų už žemą prekę, suancaju pinigings ir Europą per randa- vą banką.

Visoki prisuntimai daeina greitai ir teisingai.

Agentura garsingų gyduolių Dr. Petro Gomozo ir Alejaus.

Stebetina proga!

Vaikams prie miszių suknius isz geriausio kaszmiro su puikam pamusazu už
\$3.50

Kamžos 75c, \$1.00, \$1.75.
PLOSZCIAI \$16.00 ir dau- giaus. Kunigiszkos suknius \$12.00 ir augszciaus. Gera visa eile drapanų \$18.00 ir augszciaus. Paltos extra \$20.00 augszciaus.

BOHNE BROS & CO.

34 Barclay St. New York.

DARBININKU DRABUŽIU KAUTUVE
KOBRE,
87 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Skrzybėlės, Kepurės, ir Czevrykai
Vyriszki drabužiai didžiausiame pasi- rinkime.

KUPARAI ir VALIZOS.

Ypatingai daug Kelnu.

Nieks negal mažesne prekę už mus ant Grand st. padaryt.

J. Schwartzkopf,

12 S. Main Str. Pittston, Pa.

Užlaiko didžiausią sklodą visokių gėrymų karpo tai: ARIELKU, VYNO ir visokių už- rubežiniu LIKIERIU.

Pardavėjas das jį yra visiems žinomas Juozas Tepliuszis, kuris ko teisingiausia vi- siems lietuviams pitarartanauja. O be to: ten galima gauti visokius gė, ymus piginius, nē kaip kur kitur.

S. JARMOLOWSKI,

No. 54 Canal Str. New York.

Asz užlaikau **BANKA,**

kurioje galite saugiai pasidėti savo pinigings, teiposgi iszmainau pi- nigings visu žemim.

AGENTURA visu laiviniu kompan- ju ir geležinkelio ti- kieta. Szipkortes į ir isz Europos.

Teipgi suancaju pi- nigings į visas dalis svieta ir iszduodu vekselius ant visu didziuju miestu Europos.

Bankas Europejo,
Hamburge: S. Jarmulowski.
Luebeck: S. Jarmulowski & Co.

G riaušia giduole ant sudrutnimo ir atauginimo plauku.

The Best Hair Food Recom- mended by Doctors.

313 Bedford Av.,
996 Broadway,
88 Flatbush Av.,
Offices:

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikta, vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visok neuzląta sistemą, kaip tai: pleiskanas, dedervines, niežus, papuzkus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jelt- g užtamtėjot savo plaukų slinkimą, umai atiszaus- kytia o gausytia pagelbą ant sulaikymo trumpam lai- kia. Ant prapikusių galvų atauga plaukai, šau tuk- stancziai žmoniu perstikrino. Ira daktaru, kuri vartojo ant savo galvų plykų ir perstikrino, kad už- žele plaukai ir palidujimą duoda į visą „Publika“.

[Temykite - kad vzių gyduolių negalima gaut k- tur, tik isz mūsų firmos stunczian.]

Norinti gaut visa rodą, apraszky padėjimą savo plaukų; kokia priezastis yra. Roda ir visas informa- cijas gausitla dykal.

Adrsuokit visada szitelp:

J. M. Brund
Brooklyn - New York.

CHAS. B. KLOSTER,
Successor to
ANTON KLOSTER,
Altar Builder, Sculptor & Carver,
DESIGNER AND BUILDER

—OF ALL KINDS OF—

Church Furniture in Wood, Marble, Stone, Metal etc.

Also, Ornamental Carving for Churches and Buildings.

No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.

—PLANS ON APPLICATION.—

ANTON KLOSTER,

ARCHITECT,

Churches & Schoolhouses especially.

No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.

Geriausia ir pigiausia vieta
 del pirkimo

Siuvamų maszinų

pas

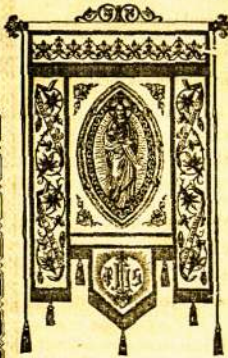
Jurgi Matulevicziū.

Naujos maszinos nuo \$ 15.00 augstyn, teipogi kas nori apmainyti, apmainau ir pataisau visokio gatungo maszinas ir visokius daiktus, kas prie maszinos yra reikalinga, prilaikan. Teipogi iszmokiname siuti, katrie pas mane perka masziną.

256 Grand str. Brooklyn, N. Y.

BENZIGER BROTHERS
36 38 Barclay st.,
NEW YORK, N. Y.

Iszdirdam^o
 KARUNU,
 VELIAVU,
 ir yvairiausių
 ŽENKLELIŲ
 Teipgi specializškai darome
 szilkinius ir
 auksinius ISZ-
 SIUVIMUS.

Ant paretkalavimo visados prisiunsiame prabas ir tavoru kos, teipogi ir didelį ilustravota katalogą prisiunsiame u a. Paszyk ant adreso:

Benziger Brothers,
36 & 38 BARCLAY STR., NEW YORK, N. Y.

Senas Daktaras Smith

Seniausias seniai zinomas specialistas.

Asz gvarantuojū iszgydimą užtaudijimo kraujo, skuros iszberimą, spuožių, skaudulių, skaudancizine gerklės, liežuvio, burnos ir nosies, skaudingų užtinių kirksznių ir kitų dalių. Ronotas kojas, skausmą nu garoje, skausmą galvos, gėlimą kaulu, skaudėjimą krutinės, skaudėjimą vidurių, nesumalimą pilvo, užpavietrijimą, himoridos, sausgėlių, szirdies ligas, plaučių ligas, katarą, užsisaldymą, dusulį, džiovą, inkstų ir pusles uždegimus, strikturą ir akmenį pusleje.

Mano metoda yra visnatnai žinoma, kuri smarkiausias nerūgų ligas, slabnumą isz priezasties iszlykimo jaunystėje, neužmigimo kancziją, pražudyta energiją, melancholia, svaičių, drebėjimą, iszgaštį, nevaisingumą, pastovinezini isgydo.

Asz turiu viską, kas dėl gydymo reikalinga: liekarstas ir instrumentus ir per ligiausia tyrinėjimą dasiekian didžio praktikos. Nekurio daktarai garsinasi specialistais didžio gabumo, ką tik galėdami gydyt papraszcziausias ligas.

D ugelis žmonių ateina pas mane, idant juos gruntuamai iszbandyčiau ir savo pagirtina metoda gydincziau, kurie pirmaus gydesi pas daktarus, garsinančiuosius gabiais daktarais.

Saugoites nuo tokių žmonių, agentų, draugysčių, už dyką duodanczių receptų, diržų su elektrika ir apgavinių patentavų gyzdinųjų.

Kreip ites visi isz pirmo pas seną daktarą SMITH, jis yra seuausias ir geriausias, o užčėdysit laiko, pinigų ir skausmų. Vyrai, mislydami vesti gerai darys atlankydami seną daktarą Smith. Gvarantuoja gruntuamą, greitą ir pigų iszgydimą. Rodas duoda uždyką. Liekarstos 50c.

SMITH'S
 SENAS
Specijalista

Neužmirskit adriso:

136 E. 18th Str.

New York, N. Y.

MAXKOBRE
Lietuviszka Banka

40 Canal Str., — 142 Division Str.,

New York.

Prieteliai! duodu jums žinią, kadmes parduodam Szifkortes ant visų greicziausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremen; Hamburg American Line Hamburg; Red Star Line Antverpo ir Netherlands Line Roterdamo. Siuncizame pinigus, kuriuos jusy prieteliai geuna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuviszškai ir lenkiszškai. Ateikite ir persiludykite, kad mes per 25 metus su kožu apsišjome teisingai. Teipogsi parduodam tikietus ant visų gelezinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinot kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir virszans, ale kad buva padėti ne mažiui kaip 6 mėnesius. Pačėsi ir iszimti gali kožną dieną nuo 2 ryto iki 2 po pietų ir nuo 4—8 vak.

Naujai uždėta filija atsiranda po

Nr. 81 Grand st.

Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Namai ir Ligonbutis del Moteriu, o ypatingai esant sunkiose dienose.

Mes apsimjam isgydyti kiekviena moterj visokiose ligose, ne darant operacijos. Mes uztikrinam kiekviena moterj, juog viska atliekame be mažiausio skaudėjimo su didziausia storoje su pagalba mokity gydytoju lavinusiųjų per 20 metų Europoje, profesorių, moteriu gydytoju ir geriausių daziuoretuju.

Uztkirnam, juog kiekviena liga uzlaikysime slaptysteje. Jaigu kurią ne galėjume isgydyti, bus suraziti pinigai.

Atsakymus ant laisku duodame kuonuogreicziausei. Ligonius esanczius Chicagoj, arba nuo trukio stocijos, parsivežam karietoje. Tik, zinoma, turite duoti apie savo pribuvimą žinoti pirmiau.

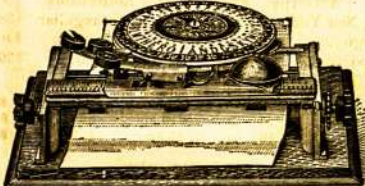
Examinauojame kiekviena uždyką ir stengemės kiekvienam užganapadaryt.

Norėdamas geriau viską dazižinoti, atsisauk ant szio adreso:

Dr. PALMER, Sekretorius

3512 So. Malstead str. Chicago, Illinois.

Drukuojamos ir rasmazos maszinos.

Rasmaza maszina (typewriter) turi tu- rėti kiekvienas žmogus ar privatas ar kup- colius, nes laiskas pa- raszitys su rasmazo maszina gražel isrododu ir kiekvienas gali jį p-rakalyti. Mes tu- rime rasmazo masziniu visoku p-rakiu kalp- tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.50; už \$10 r- bran- geoni.

Mes teipgi parduodam visokius tayloris, angliskas knygas ir staviz- kas, lenkiskas Biblijas ir Nauju Testamentus. Bibliju turime daugi u kaiz simtų kalbu. Jeigu kas nori gaut kataloga ar atsakym ant gromatos turi dėti už 2c. stėmpa.

NOVELTY SUPPLY CO., P. O. Box 352, Louisv

Dykai 14 pulku dovann! Tokio pigumo dar niekdes negirdeta! Ateiki pažiret, pažirejims nieko nekasztoja.

Dabar mes paleidžiame turgan geriantį laikrodė: TIKRA AMERIŠKIZKA; 14k. su digrubas paaukuotas lukštais, ausuke užkaukamas ir nustatomas, viryškas ar moteriškas, su TIKRA AMERIŠKIZKA mašerina, pilnu akmenu, R.R. garantuotast niekluotas viduriais, išduodame raštyje GYVARENCIJA ANT 30 metu; pagal ižvalda ir geruma toki laikrodėli visados gali lyginti prie \$40 vertas auksu LAIKRODELO. Visiems pulkiu laikrodėliu myltojams mes duosime begyje 60 dienu pulkius pre- zentus: 1 VYNS MŪIU PUTU Fyrkų su dieleg uke ir gintarinu cibuku, ver- tes \$1.50; 1 GRYNV MARIU PUTU CIGARNYČIA, vertės 75c.; 1 nikeline brūkukas pežure, 25c.; 1 dalu aknuota dickens LENGUCIOLI su Cameo kabute \$1.50; 1 pulke aknuota sagute. \$1.00; 1 pora pulkiu UTKARIU, daimantais sodintu \$1.00; 1 pul- ke APILKA, išsodinta brangakmeniais 40c.; 1 pora paaukuotu koloniku su pa- muterio virszais 40c.; 1 pora rankovems guzikus su parmuterine apaze 20c.; 2 ka- nieriams guzikus su parmuterio apazia 50c. Ir 1 pulke in krutine sagute su dideliu akmeniu 75c. Lai rpdeli ir 14 dovannu siuziame C.O.D. už \$4.98 apmokėdam teipgi ir express kasztus; siuntini galite išszgaminuoti ant express ir jei nepatirk, sugrąžinkite mums agal mūsų kasztais. Kur nesirauda express officas, \$4.98 turi būt prisiunsti drauge in orderiu. Jeigu kas prisiunš pingus drauge orderiu, gaus dar extra dovana pulku lenktini peili; daiktus mes prisiunčiame tada per pacia, užbręstrave savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk 6 laikrodėlius, gausi, viena laikrodėli su visoms dovannoms dykai. Paraszky, ar nori viryško laikrodėli ar mo- teriškia. Jeigu moteriška, tad vietoje viryško Dickens lenguciole mes parsiu- nimame moteriška 50 centu ligio aknuota. Lovrette lenktineli. Esyrykite sziedes kos isspardav' mas neisibaigtas. Adresuoti: Atlas Jewelry Company, 46 Metropolitan Block, Chicago, Ill.

„KATALIKAS“

Lietuviszkas Sanvai- tinis laikrasztis.

Iszeina Chicago, Ill.

Kasztuoia ant me- tu \$1.50.

Norinti uzsiraszyt, tu ri adresuoti:

Katalikas Publishing Co., 3222 Auburn Avs., Chicago, Ill.

Tikrai gryna altoriusas Vyna

GAUSITE PAS

BARNSTON Tea Co 6 BARCLAY STR. New York'e.

Importuo a ie rusisz ka arbata, kava ir vi- soki vyna.

PALACE HALL, HENRY GERKEN Prop.

89 - 93 GRAND STR., B'LYN. N. Y.

Svetainė pارسamdoma dėl veselijų, balių, koncertų ir t. t. Gerymai geriausi ir už pigiausią prekę.

AR ESIKURCZIAS??

Visi vrtiniskai ir sen us giedj, mas dabar yra legydomi su pagalba nauj masu teradiuju. Tik kurcasiais gine negalti but szgydyti. UZIM/ GALVOJ VEIKIAJ PARSZALINIAMI. Apraz u savo ligę, isesz amuz vmas r roda dykai, G neisy namin teozgydyti evras mabele kasztas. Dr. Dalton Aural Institute

Daktaras

isz Lietuvos!

Dr. Med. Leon Chervig.

52 ELDRIDGE Str. New York.

Tarp Canal ir Hester ulycziu,

OFISO VALANDOS.

Nuo 8 iki 10 jaz tyto Nuo 2 iki 3 po piet Nuo 6 iki 8 vakare Telephone 5997 Spring.

Jurgi Hoffmano Aptieka 103 Grand str. Brooklyn, N. Y.

(Tik jo iszleidziamas)

Pats parlaytojas ir laikytojas trejankos ant visos Americos, pa daryta isz penkos deszimts dviejų visokių augpulių ir žolių, kokioje tik randasi ant žemės. Parduoda retaišzakai, svary už viena doleri, ir teipgi parduoda ketvirte dali svaro už 25 centus už paka, ir pardavinėja laikytojams trejankos, kiek katras reikalauja, deszimts svary už \$6.00.

Visados yra ant rankos, ir laikyti pagal senoviszka ir europiojazka madą, aptiokej raudais, kap. ta. herbn, žolių ir teip toliaus.

Kas tik reikalaujate virste mi- nėtų giduolių, galite sinsti pingus per Money Order, o asz jum pri- siunsiu per express reikalauju daik- tu. Hoffmano Reumatizmo gy- duole \$2.00, tikras iszdindimas; Hoffmano plauczių gidukuropės dėl kraujo, dvideszimts viena gidukuropės i dėzute už 15 centų.

Hoffmano kosulio maizizimas 25 centai.

CAECILIA HALL,

GEO. SCHMIDT, PROPRIETOR.

Užlaiko visokius gėrymus, kaipto ta: VYNA, SZNAPSIS IR ALU. No. 101 & 103 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Teipgi yra puki salė dėl mltning, vese- lių ir teip visokių susirinkimų. Cton St. Juozapo ir sav. Kasimiero draugystės laiko capon savo susirinkti. mas.

NAUJAI INTAISYTA

„ZVAIGZDES“

★ SPAUSTUVE ★

Atlieka visokius drukoriszkus
darbus gerai, pigiai ir greitai;

DRUKUOJA KNYGAS, CIRKULIORIUS, KONSTITUCIJAS DEL
DRAUGYSZIU, GROMATAS, VISITING, BUSINESS CARDS IR

VISUS KITUS DRUKORISZKUS DARBUS.

Kas darba paves, nesigrandys.

★ ★ ★

SPAUSTUVE YRA PO NUMARU

223 ROEBLING ST.,
BROOKLYN, N. Y.

Sveikata! -- Jlgas Gyvenimas!

Teip visi sako, kurie perka valgius nuo **J. Krauczelluno**.
Jo sztoras visada yra pripildytas szvieziais tavorais, kuriuos
pardavineja daug pigiau kaip kiti. Uzszedyk pinigis ir su
drutjk savo sveikatą pirkdama valgius pas

I. Krauczeliuna,

118 GRAND STR.,

BROOKLYN, N. Y.

Extra! Extra! Extra!

Dodu žinoti visiem lietuviam tautieciam,
juog nuo 1 Geguzio (Mojaus) bus atidaryta
mano nauja krautuve vyriskų siutu po Nr.
144 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Asz esiu jum jau gerai žinomas, nes ilgą laiką lai-
kiaiu krautuve vyriskų drapanų ant 48 Grand str., bet
nuo 1 Mojaus issikraustau ant 144 Grand str. ir per tai
lig tam laikui turiu ant pardavimo dangei siutu už labai
pigia prekę. Kuris atsilankys nesigailės, nes apart pir-
kinio gaus da gerą dovana.

Naujos krautuves adresas:

Ellis S. Lewis

144 Grand str.

Brooklyn, N. Y.

FR. PUSTET & CO.

Atlikti visokius drukoriszkus dar-
bus del szvento Tevo ir szv.

Ritu Kongregacijos.

Iszduoda ir parduoda knygas visokiose kalbose, kaip tai:
lotyniszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje, vokiszkoje, len-
kiszkoje, lietuviszkoje ir kitose.

Dirba pas save ir pargabena isz uzmarės visokius baž-
nytinius daiktus kaip tai: arnotus, kopas, kielikus, lik-
torius, szventuju stovyklas ir t. t.

Telpgi parduoda Szkaplierius, Razanczius, Ignosellus
ir visokius szventuju pavekslus.

Visus daiktus laiko ko geriausias, o parduoda ko pigiausia.

52 Barclay str.

New York.

TELEPHONE 4548 COTLAND.

Turi danelius skledus, Byme, Ratisbenoje, Cincianti ir New York'o.

**The Lowe Painless Den-
tal Parlors.**

Geriausi Dentistai, nes traukia dantis be jokio
skaudėjimo.

Mes teipgi įdedame visą setą dantų sekanczia

Aucsinis dantis 22 kar. \$5.00

Visas dantų setas \$5.00

Užpylimas auksu \$1.00

Izstraukimas \$60.

Visą savo darbą gvarantuojam ant 10 metų.

Maloniai priimam moteris. Ipacz manciagiai pa-
tarnausime "Žvaigždės" skaititojams.

Mes izstrauksim dantį dovana, jei reikalausit ko
daugiaus.

Mes ofisus laikome ant:

726 Grand St. Cor. Graham Ave. Brooklyn.

123 E. 11 th St. Near Lexington, Ave. N. Y.

10-12-14 stchester Ave. New York.

Dirva! Dirva!

Įsaina keturis sykius ant metų pavidale storos knygos.

Sįmet išėjo arba isleis sekancijos knygos:

„Oszkabilių Dainos“, surinktos d-ro J. Basanaviciaus, 2 tomu

\$ 1.50. — „Izdų Sėla“, labai užimanti apysaka, \$ 1.00. — „Lietuvisz-

kos Pasakos“, surinktos d-ro J. Basanaviciaus, 2-as tomas \$ 1.50. —

Kas užsiraszys „Dirvą“, tas visas tas keturis knygas gaus tikrai

ut 2 doleriu. — Pinigus siųsti reikia ant szitokio ždresio:

Rev. A. Kaupas, 114 Theodore St. Scranton, Pa.

Sztoras, kuriame perkantis labiausiai užganedintas buna.

Gorman's
ESTABLISHED 1857
229-235 GRAND ST. BROOKLYN, N.Y.

Vasariniai tavorai:

Nereikalaukite įjeszkoti kur pirkti vasarinių apdaru, kad jus galite czia gauti ir už žemiausią prekę, pertad kad mes laikome yvairiausiu gatungu, tad turesit isz ko pasiskirti.

Nekurinos czionai paduolam:

Naujos plonos drobės gražiausio surinkimo modeliu, po 49c.

Satina, driznotos plonos drobės, naujos ir labai madsnios ir puikaus gatungo 10c.

Paprastos dazitos plonos drobės visokių dazų, jau ne-
daug — szito iszdirbimo po 10c.

Moteriszkosios namines bliuzos, gražiai iszsiuvinėtos už-
pakalyj ir priszaklyje, melinos ir gražiai raudonos, teipogi yvairiai driznotos, su placziomis rankove-
mis, visokio didumo, po 79c.

Moteriszkosios gražios spugotos drobines bliuzos, užpa-
kalyj ir priszaklyje gražiai iszsiuvinėtos, su kalnieriūm ir naktaiža, po 98c.

Moteriszkosios baltos drobines bliuzos, iszsiuvinėtos dai-
liai priszaklyje ir užpakalyje, su karunkaitėmis —
labai gražios, po 98c.

JOHN J. GORMAN,

229-235 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

JAMES J. MCGINTY

LAIOTOJAS LAVONU IR BALSAMAVOTOJAS
PRIE LIETUVISZKOS PARAPIJOS BROOKLYNE.

Laidoja ant visokiū kapinū.

PARSAMDO KARIETAS ANT SZERMENU, VESELIJU IR
KITUOSE REIKALUOSE LABAI PIGIAL.

Gyvasimas ir kanceliarija po No. 79 South 2-nd Str.

Stenja po No. 76 South 1-st Str., Brooklyn, N. Y.

Stonia atžara diena ir nakti.

Telefonas 559 Williamsburgh.

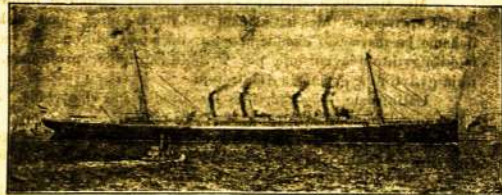
BISCHOFFS BANKING-HOUSE

uždėta 1848 meta

Name Staats-Zeitung, prie užvažiavimo ant Brooklyno tilto, New-York

—

Sluocziame pinigų į visas dalis svieto piget, saugel ir greitai

ISZDUODAME SZIPKORTES IN EUROPA IR ISZ EUROPOS

Bankoje savo visados laikome daugybe pinigų dėl iszmainymo, kaip ta:

Maskolijos rublijų, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir t. t.

DABARTINE PREKE SZIPKORCZIU:

Isz New Yorko į Bremą ant Expreso \$35.00, ant reguliariszko \$31.00

„ „ „ į Hamburgą ant Expreso \$33.00, ant regul. \$30.00

„ „ „ į Antverpą \$29.00, ir į Rotterdama \$29.00

Isz Bremo į New Yorką ant Expreso \$40.50, ant reguliar. \$38.50

„ Hamburgo „ „ „ \$42.00 „ „ \$40.00

„ Antverpo „ „ „ \$33.50, isz Rotterdamo \$36.00.

Dabar sluzciam pinigus tiesiog į namus.

100 rublijų už \$52.50 50 rublijų už \$26.50. 40 rublijų už \$21.25

30 „ „ \$16.00 25 „ „ \$13.38 20 „ „ \$10.75

15 „ „ \$9.15 10 „ „ \$5.50 5 „ „ \$ 2.88

Dėl artėsnės žinios raszkų į

Bischoffs Banking House,

2 Centre str. (Staats-Zeitung Building, New-York

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 'r. val.

LIETU VISZKA APTIEKA

IR

BROOKLYNO PACZTA,

(S. S. No. 23.)

Pilna visokiū aptiekoriszku tavoru. Turi visokiū Europiszku ir Amerikiszku gyduoliu, kaip tai teisingiausią lietuviszką TRAJANKA ir teip visokiū žoliu, szaknu — kokiū ant svieto randasi ir nuo visokiū ligu.

Aptiekoj visada galima szaukt daktara uz dyka.

Atsisaaukentiens per gromatą apraszantiems savo ligą duoda rodas ir prisiuceza gyduoles per paczta arba expressą. Aptiekoj galima susikalbėt lietuviszka, lenkiszka, rusiszka, vokiszka, angliszka ir visokiū kalbom, Receptus sudedam šuo visokiū daktaru Amerikiszku ir Europiszku.

Money Orders ir registravotas gromatas galite siust isz czionais.

R. M. & P. ULLRICH.

Pharmacists.

64 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE CALL 1436 WILLIAMSBURGH